

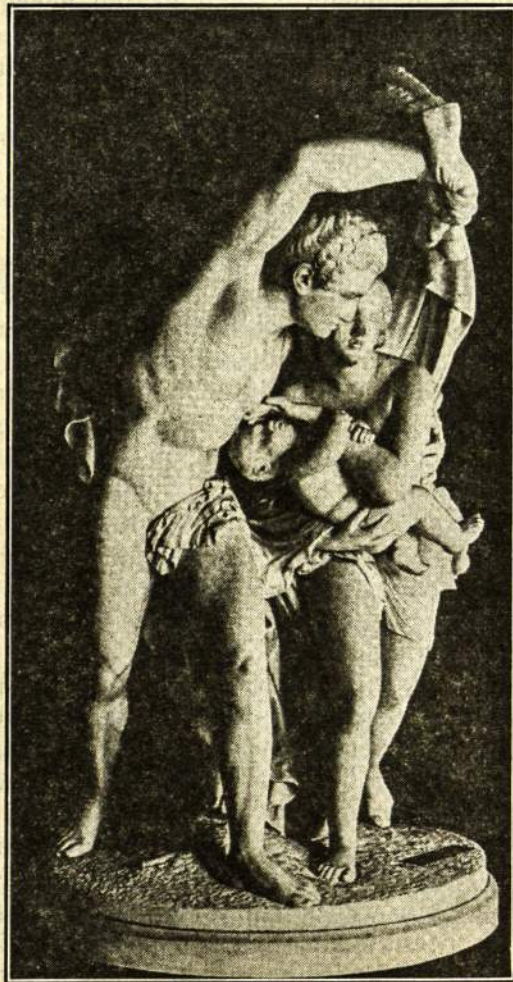
METAI IV.

BIRŽELIS-JUNE

No. 6.

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Šeimyna.

L. M. P. S. NARIŲ IR "MOTERŲ BALSŲ" SKAITYTOJŲ ŽINIAI.

Draugės ir Draugai! Jūs be abejo žinate, kad "Moterų Balso" skaitytojų skaičius kasdien auga ir auga daugyn, o po draug ir "Moterų Balso" administracijoje darbas dauginasi su kiekvienu numeriu taip, kad vienai ypatai redaguoti, administracijos reikalus tvarkyti ir finansų sekretorės darbą atlikti—jau nebegalima, nors ir po 14 ar daugiau valandų į dieną dirbant.

Tas darbas šiek tiek susimąžintų, jeigu "Moterų Balso" skaitytojai ir L. M. P. S. kuopų sekretorės, kaip ir kiekviena L. M. P. S. narė, rupestingiau savo antrašus administracijai pridavinėtų, ir pridodamos aiškiau juos rašytų. Tulas nuošimtis antrašų yra parašytas taip, kad jokių būdu negalima jų išskaityti. Per tai "M. Balsas" dažnai tik delei tos priežasties skaitytojaus nepasiekęs,—grįžta atgal ir galų gale paštas sustabdo, ir prisieina laukti, kol vėl tas skaitytojas, ar kuopos sekretorė paklausia, kodėl jam ar jai "Moterų Balsas" neina. Kaip gi jis eis, kad neišskaitomus antrašus prisiuncia, ant pirštų prisieina dažnai burti, kas ten parašyta. O kaip tik viena ar dvi raidės antraše neteisingai buna įdėtos,—paštas gražina atgal. Štai jums ir visas sekretas, kodėl "Moterų Balso" negaunate,—todėl, kad per savo nerupestingumą negerai antrašą parašėte.

Nieko nepadarysi su tais, kurių ranka nepratusi rašyti, neišlavinta, žinoma, rašo, kaip gali, bet negerai daro tie, kurie galėtų aiškiau parašyti, o delei savo nerupestingumo, parašo taip, kad negalima perskaityti. Cifras—septynis ir devynis, aštuonis ir tris—sulieja taip, kad nors per teleskopą ar mikroskopą žiūrėk, tai nepažinsi, kas ten subraižyta.

Bukite taip geri, išpildykite rupestingai šią formulą: Kaip tik persikraustot į kitą vietą, tuoj paimkit atvirutę, teisingai ir aiškiai parašykite savo senąjį ir naująjį antrašą ir įmeskite tą pačią dieną pašton, kad sekantį "M. Balsas" num. su reguliari ekspedicija gautumėt, kad nereikėtų atskirai stamos lipint vėliau siunčiant.

Geriausią prieš persikraustant į kitą vietą, pareikalaukite nuo jūsų laiškanėšio tam tikros antrašai permaintyt korčiukės. Jis jums ją atneš ir pats laiškanėšys, paprašius, ją išpildys, t. y. antrašą permaitins pašte, kad jokie laišakai, laikraščiai ar siuntiniai nedingtų, kol tikrai antrašą permaitinsite. Pašte adreso mainymas nieko jums nekaštuoja. Laiškus tada paštas jums vis tiek prisiųs ant naujojo antrašo nors ir senasis antrašas bus užrašytas ant konverto, o siuntinius ar laikraščius nors nesiuncia ant naujojo antrašo, bet praneša siuntėjui, kad jis ten nebegyvena ir kur išsikraustė, o jums praneša, kad yra siuntinys jums atsiųstas senuoju antrašu.

Pasirupinkite kartą ant visados tos taisyklės prisilaikyti, tuomet nereikės dejuoti, jog laikraščiai ar laišakai žuva ir administracijai darbą ir iškaščius sumazinsite.

Taip pat, bile kokiais reikalais laiškus rašant, visuomet reikia teisingą ir aiškų savo antrašą laiške parašyti, o ne vien ant konverto. Konvertas nusimeta, o laiškas su dokumentais į archyvą eina, ir jeigu laiške antrašos nesiranda, po kelių dienų reikalui atsiradus, nebegalima atsakymą parašyti, nes antrašos nėra.

Narines mokesčius siunčiant, be blankų mokesčių nesiųskit, nes nepriimsime. Turite narines mokesčius į narinių mokesčių blankas surašyti tokioj formoj, kaip ant antrosios pusės mokesčių blankų yra nurodoma.

Kuomet LMPS. narė pavardę permaitino—išteka, ir pradeda vadintis vyro pavardę, adresą taisant, ar narines mokesčius prisiunčiant, visuomet reikia senąją ir naująją pavardę aiškiai parašyti pirmąjį kartą po permaitinymui pavardės blankas pildant tą reikia parašyti. Taipgi butinai reikia, kuomet narė iš vienos kuopos į kitą kuopą persikelia, parašyti iš kurios kuopos ta narė atsikėlė į jūsų kuopą. Kitaip, nežinia iš kur tos naujomis pavardėmis narės atsiranda.

Šias informacijas malonėkite įsitęmyti visi, kurie kokius nors susirašinėjimus vedate ir visuomet jų prisilaikykite.

"M. B." Adm.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss J. Benes. Subscription: \$1.25 a year; 6 months 65c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila. Pa. under the Act of March 3, 1879

No. 6.

Birželis (June), 1920.

Metai IV.

Japonijos Industrija ir Imperialistinė Politika

Japonija šiandien stovi eilėje didžiųjų valstybių, diktuojančių ekonominį ir politinį likimą visam pasauliui.

Ta monarchinė "nipon" (šalis), iki dantų apsiginklavusi laiko prislėgusi Koreją, Šantungą ir daugelį vietų po savo "globa". Sėdi taip-pat ir ant Chinijos liaudies sprando. Šiomis dienomis tas, aziatiško tipo imperialistiškas draskunas bandė atsikąsti rytinę dalį Sibiro, bet apsižiūrėjo, kad per daug ir nepajiegė nukąsti. Tas geltonasis baubas šeiminkauja Korejoj, Chinijoj ir Sibire, pereidamas visas barbarizmo stadijas, kokios tik yra žinomos civilizuo tam pasauliui. O taip neseniai tas geltonasis pavojus "nipon" tupėjo aziatiškos kultūros kevale.

Trisdešimts metų atgal (1889 m.) industrija tik pirmutinius kapitalizmo diegus leido į Japonijos dirvą. Tuo laiku Japonijoj buvo penkiasdešimts dirbtuvių su 5,000 darbininkų. O šiandien Japonija skaitosi industriale valstybe su milioine armija rankpelnių.

Pagal Tokyo ekonominio biuro išduoto raporto sausio mėn. 1919 m., Japonijoj

randasi 5,000 fabriku su 2,500,000 darbininkų.

Toks stebėtinai greitas industrijos išaugimas pats savaimi suprantamas, nevisame yra normalis, ir gana daug turi blogų krypsnių produktų kokybėje ir jų pagaminime, nekalbant jau apie tai, kad prekės butų gaminamos dėl naudojimo, o ne pelno darymui iš jų. Bet palyginamai su kitų valstybių prekėmis, kurios taip-pat gaminamos dėl pelno, Japonijos prekės 50% yra blogesnės už Amerikos bei Anglijos prekes. Tę blogumo priežastis glūdi ne medžiagos kokybėje, bet pagaminime. Antra, Japonų nešvaria yda yra tai prekių kopijavimas ir falsifikavimas. Nors paprastai tas visur yra praktikuojama, bet Japonijoj pereina visas ribas. Ypatingai toj linkmėj labai toli nu progresavo pastaraisiais karės metais. Kuomet visos didėsės Europos valstybės su visa energija puolėsi į karės lauką, visos tvėrybos pajėgos buvo nusuktos griovimo, deginimo ir žudymo darbui,—neilgai reikėjo laukti apsireiškimo prekių stokos Azijos rinkoj. Ką pirmiau pristatydavo prekes iš Europos, karės metu priešingai,—kariau-

jančios valstybės milžiniškus užsakymus duodavo Japonijai. Japonijos jaunutė pramonė dirbo dieną ir naktį bile tik daugiau aukso prisiplėšus. Japonijos kapitalistai buvo apsvaigę manija naujų dirbtuvių statymo. Jų džiaugsmui ir triumfališkom orgijom nesimatė galo iki neatsimušė į krizio sieną.

Užvis daugiausia Japonijos prekių plaukė į Rusiją, pradedant amunicija ir baigiant paprasčiausiais namų įrankiais. Japonijos prekės savo kokybe daug prastesnės už Rusijos prekes, tai dėl užganėdinimo pirkėjų (teisingiau pasakius, apgavimo) ant įvairių prekių lipino išdirbystės ženklą plačiai išsigarsinusių Rusijos firmų. Kad apėjus įstatymus,—kur nors neįžymioj vietoj budavo užrašyta "made in Japan". Tokiu tai budu Japonijos pirkčiai apgaudinėjo ypatingai Sibiro žmones.

Karė užsibaigė ir aukso dienos eina vakaro linkui, nešdamos Japonijos industrijai krizį. Nerimavimas, streikai ir minių sukilimai stato į pavojų mikado viešpatavimą.

Ministerių pirmininkas kovo mėn. 1919 m., kalbėdamas lordų bute užreiškė, jog "Japonijos užsieninė prekyba ir vidurinis minių nerimavimas, stato šalį į kritišką padėjimą". Jis padarė du išvedimu: kad Japonijos prekės neišlaiko konkurencijos pasaulinėj rinkoj; antra, minių nerimavimui, streikam ir revoliucinei propagandai, kad užbėgt už akių, tai reikia neatidėliojant daryti reformas, pagerinančias darbininkų padėjimą. Tam tikslui steigti organizacijas, kad įvedus visą judėjimą į "normalę" vagą. Kitaip elgianties, revoliucijos perkunas gali sudaužyti mikados mašiną. O kad pasekmingiau tą darbą atlikus, reikia prisiziūrėti į Anglijos ir Jungt. Valstijų darbininkų judėjimą.

Tikras dalykų stovis Japonijoj yra da blogesnis. Kaip jau kalbėjome, kad laike karės Japonijos industrija išaugo dvigubai, žinoma, paskui save sutraukė ir milijoninę darbininkų armiją į industrijos centrus, kaip ve: Osaki, Nagasaki, Kobe ir kitus

miestus. Karei sustojus, sustojo ir kariškų pabuklų gaminimas ir šiaip jau prekių. Desėtkai tukstančių darbininkų prisiėjo paleisti iš darbo; apsireiškė visoj šalyj bedarbė, atsilankė ir jos palydovė—algų mažintoja. Visoj šalyj apsireiškė nerimavimas; didesniuose miestuose prasidėjo darbininkų masiniai susirinkimai. Bal. mėn. 1919 m. išsiliejo į gatves darbininkų minios, reikalaujamos laisvės spaudos, žodžio, susirinkimų ir organizacijos, visuotino ir lygaus balsavimo, panaikinimo lordų buto, darbo ir pragyvenimo reikmenų nupiginimo.

Įsisiubavęs šalyje minių nerimavimas, kasdien aštrina klesų kovą ir gazdina mikado sostą. Monarchija išsigando revoliucijos bangų, kurios kėjo vis smarkiau ir smarkiau, atsimušdmos į mikado dvaro sienas. Pradžioj bal. 1919 valdzia išeina su stambiom reformom. Negalima praleisti nepabriezus apie Korejos vasario ir kovo mėn. sukilimus, kurie turėjo gilią įtaką į Japonijos liaudį ir daug prisidėjo prie iššaukimo sukilimų Japonijoj.

Balandžio pabaigoj prasidėjo masiniai boikotai ir demonstracijos prieš Japonijos prekes ir imperialistišką politiką po visą Chiniją. Boikoto saikas plačiam masštabe buvo lozungu (obalsiu) prieš Japonijos imperialistišką politiką Chinijoj.

Šitos trys priežastys taip giliai paplovė plėšikiškos "nipon" krantus, kad begu pajiegs atsikąsti bent siaurą kraštuką Sibiro.

Kad aiškiau atvaizdinti Japonijos pasiryžimą užgrobti Sibirą, reikia arčiau prisiziūrėti į jos ekonominį padėjimą ir strategijos išrovavimus kilus karei.

Japonija labai tirštai apgyventa šalis. Apie 75,000,000 gyventojų tokioj mažoj teritorijoj, darosi nepakeliamu sunkumu prie jos kultūrinio išsiplėtojimo. Visųpirma, žemė apdirbama primityvišku budu, nepritaiquant net arklio pajiegos,—viskas atliekama spatu (lopeta) ir šake. Kanalizacija, kad užleisti ryžių laukus vandeniu, reikalauja išekvojimo nepaprastai daug energijos. Tenai nerasi sklypelio žemės, kurisai butų

nenaudojamas sodinimui ryžių bei daržovių. Kalnai nukasti laiptų forma po kelis šimtus pėdų nuo paviršiaus žemės ir užsodinti ryžiais. Iš miestų ir sodžių žmonių mėsą ir šlapumą su viedrais neša į laukus po kelias mylias, įtrėšimui lauko, paskirto daržovėm ir ryžiam. Japonijos žemdirbio gyvenimas nepalyginamai sunkesnis, negu Rusijos. Nors Japonijos žemė labai derlinga, bet ryžių perviršiaus beveik nebuna.

Antra, neturi arklų. Jeigu ir turi kas arklį, tai tik butinam reikalui; visas gi suvežimo ir išvežiojimo darbas atliekamas žmogaus pajiega. Karvių ir avių nepaprastai mažai, kiaulių, galima sakyti, visai nėra.

Tiesa, liaudis duonos, pieno ir mėsos beveik nevalgo. Šitas pasakymas nereiškia, kad jie nenori valgyti, bet kad neišgali, jiems neprieinama. Vieton čeverykų nešioja medines kaladukes. Rubų prisidengimui taip-pat nedaug tereikia, ir tie patįs, kuriuos nešioja, pagaminti iš medvilnės. Vietoj vežėjo—žmonės vienas kitą tam tikruose vežimėliuose veža. Miestuose produktus taip-pat žmonės išvežioja. Labai retai tenka pamatyti jaučiais vežant.

Liaudies gyvenimas yra apverktinas iš visų pusių. Keletas dešimčių metų tam atgal toks padėjimas patenkino šalies reikalus. Bet šiandien jinau pasuko į naują gyvenimo periodą ir sykiu neišvengiamai turi eiti prie atmainymo gyvenimo pačiuose pamatuose.

Įpatingai labai skaudžiai ant šalies gerovės atsiliepia neturėjimas geležies, anglies ir miškų. Užvis labiausia jos padėjimą apsunkina geležis. Kad pastatyti šalies išdirbystę reikalingoj augštumo, reikalinga daug plieno. Juk mes šiandien gyvenam plieno, elektros ir gazolino gadyne. Japonijoj kaip tik ir truksta augščiau minėtų reikmenų, be kurių ji negali laisvai plėtotis, ir užsienio rinkų reikalavimai stato ją į keblų padėjimą, iš kurio išėiti tegali tik su ginklu rankose, užimant svetimą kraštą, kur be jokios konkurencijos galėtų savo produktus parduoti.

Ilgai lošusi prie talkininkų diplomatisko stalo, kurie tankiai pasipriešindavo jos imperialistinei kazyrai, nusprendė pagalios zengti prie tikslo,—padaryti Sibirą savo kolonija, idant užpildžius tuos trukumus, kurie kasa duobę mikados valdžiai, o sykiu ir Japonijos imperializmui.

Turint Sibirą, galima būtų pakankamai gauti geležies, kad iškilus karei, nereikėtų maldauti Anglijos, Francijos arba Amerikos. Kad ir taikos laiku visuomet reikalinga geležies įvairiems dalykams. Štai kodel Japonija taip skverbiasi į Sibirą.

Antra, turint Sibirą nuo Vladivostoko iki Baikalui, atsidaro tiesus kelias į Mongoliją ir bus galima turėti pretenzijos prie rytų Chinijos geležinkelio ir užkariauti Mandžurijos rinką. Geležies, aukso ir anglies Sibire yra neišsemiami šaltiniai. Mongolijoj galima gauti pigių gyvulių ir gera rinka prekių perviršiu. Taip dalykam stovint, prekių perviršių būtų galima parduoti augščiau nurodytose rinkose, išsiųsti naują burį pirklių, valdininkų, policistų ir šnipų į minėtas vietas, gaunant veltui žalią medžiagą sustiprinimui išdirbystės namuose. Duodant pakankamai liaudžiai darbo, jos materialis padėjimas pagerėtų ir būtų galima prašalinti grėšiantį revoliucijos pavojų. Tuomet Japonijos karinė spėka nepaprastai sustiprėtų. Jai tada nieko netruktų. Jinau taptų Azijos viešpačiu ir valdininku Ramiojo vandenyno. Amerikos imperializmas, norėdamas pats atsikąsti tą gardų kąsnį ir bijodamas save pastatyti į pavojingą padėjimą, visuomet stovėjo opozicijoj Japonijos tikslams. Ir šitam Japonijos žingsniui veikiausia pakiš koją, jeigu neduos riebaus kąsnio dalį. Iš antros pusės Chinijos akis visą laiką nukreiptos į Japonijos pasiryžimus Sibirą valdyt, ir prie patogios valandos gal but pakiš koją, padarydama taiką ir pirklybos sutartį su Tarybų Rusija (o kiek žinoma, jau derybos eina).

Bet aš daugiau linkęs manyti, kad Japonijos imperializmas nepajiegs atsikąsti

Sibiro, nes per daug apžiojo. O jeigu ir atsikąs, tai greitai užsprings ir žus nieko nepesęs, taip kaip Napoleonas, užsigeidęs visą pasaulį užkariauti, žuvo po tam, kai teko pamatyti degančias Maskvos Kremliaus sienas.

Furis.

Moteris ir Vergija

Jei kalbėti apie primityvių ir dabartinių moterų padėjimą, tai reikėtų nors trumpai peržvelgti pereitų laikų istoriją, kas labai aiškiai nušviečia moterų padėjimą ir jų jų vargus. Nuo pat atsiradimo žmogaus ant žemės ir iki jojo susibendravimo, moters buvo laikomos, kaipo žemiausias gyvunas. Vyrai elgėsi su moterimis kaip su vergėmis bei didžiausiu priešu: mainydavo, pirkdavo ir parduodavo jas.

Vyro užsiėmimu buvo medžioklė ir peštynės. Jisai save statydavo augštai, jam išrodė, kad jis yra galingiausias visame pasaulyje, todėl, kad jis užmušdavo žvėris.

Moteris, pasilikusi namuose, buvo priversta rinkti šakneles, vėliaus, dirbti žemę, sėti ir auginti javus, nunokus, nuvalyti juos ir vėliau pagaminti valgi, apžiūrėti tą būdelę, kurioje gyveno, taip-pat prižiūrėti savo kudikius, kuriuos jinau auklėjo. Tai buvo sunkus jungas ant josios pečių, kuriuo ji buvo nualsinta fiziškai, protiškai ir morališkai.

Neveltui Afrikos kafras pasakė: "aš ją pirkau ir ką aš noriu, tai galiu daryti su ja".

Mums iš to labai aišku, kad moters buvo pavergtos iki augščiausio laipsnio.

Labai teisingai yra pasakęs Bebelis: "Jinai yra pirmas žmogus, patekęs į vergiją". Moteris pateko vergijon anksčiau, negu atsirado vergas".

Moters netikęs padėjimas ir josios priklausomybė nuo vyro tęsėsi per šimtus metų. Jinai neturėjo teisės draugijoje, jai buvo uždarytos mokyklos durys, ir jinau neturėjo teisės ištarti žodžio ir nurodyti vyrų klai-

dingumą ir jų atsinešimą link moterų. Bet mažu-pamažu žmonijai ir civilizacijai besivystant, priėjo iki augštesnio laipsnio, ir tik ačiu tam, vyrai pradėjo giliaus žiūrėti į gyvenimą ir kovoti su netikusiomis aplinkybėmis, kurios slėgė darbininkų klesą per šimtus metų.

Laikui bėgant moteris taipgi pradėjo reikalauti žmoniškesnio gyvenimo. Devynioliktam šimtmetij moterų judėjimas pradėjo žymiau apsireikšti, nes jos pradėjo pabusti iš ilgo miego ir reikalauti sau lygių su vyrais teisių. (Pradžioje devyniolikto šimtmečio moterų padėjimas nedaug kuo skyrėsi nuo barbarizmo laikų padėjimo).

Užgimusi socializmo teorija, kuri yra subudavota ant stiprių pamatų, kaip vyrams, taip ir moterims atidarė akis ir praskynė tą erškėčių kelią, kuriuomi šiandien žengia viso pasaulio proletariatas.

1792 m. pasirodė knyga, parašyta Wallstonecraft vardu "Vindication of the Right of Women", kurioje buvo reikalaujama lygių teisių moterims. Tai buvo pradžia jų kovos už palisiuosavimą netik iš turčių vergijos, bet ir iš vyrų vergijos. Da vėliau, mes matome pradėjusias tvartis įvairiausias organizacijas, kurios kovojo už lygybę moterų teisių su vyrais.

Jei pažvelgsime į šiandieninį moterų padėjimą, tai mes pamatysime, kad moteris yra lygi vergė kapitalo, kaip ir vyras. Mašinoms besitobulinant, kaip vyras, taip ir moteris buvo traukiami į industriją. Ir šiandien pasiekus augščiausį laipsnį ir didesnę našumą, moters pastatoma į vyrų vietas, kuri padaro tiek pat darbo, kaip ir vyras už mažesnę mokesį. Pavz., jeigu vyrui mokama \$3.00 ir jisai dirba ant tokios mašinos, kuri per 10 valandų padaro 20 šmotų kokių nors daiktų, tai moteris, pastatyta prie tos pačios mašinos padarys tiek pat šmotų už \$1.50, o \$1.50 lieka dirbtuvės savininko kišeniui.

Taigi, pamačius, kad moters padaro tiek pat darbo, už mažesnę užmokesį, negu vyras, ir jinau da nėra tiek linkus prie

organizavimosi, tai todėl moteris buna labiau pageidaujamas darbininkas, negu vyras. Dėlto tai kapitalistai kuodaugiausia moterų stengiasi pastatyti į vyrų vietas.

Taigi, kaip moters reikalauja ir kovoja už lygias teises su vyrais, taip-pat jos turi kovoti ir reikalauti lygios mokesties su vyrais už lygų darbą. Jonišketis.

Šių Dienų Didvyriai

Plunksnos po visą pasaulį, praeityj ir dabar, braižė apie galybes žmonių, apie tuos, kurie savo vardus paliko atminčiai busimųjų gentkarčių. Dabartiniuose laikuose visokie pagyrimai, visoki linkėjimai plaukia dėl tų, kurie skerdžia vienas kitą ant karės lauko. Dainos, poezija, pasakos apie jų galybę pasklydo visur. Tokį darbą atlieka plunksnos, tarnaujančios kapitalo reikalams; ir dar dabar mes nuolat skaitom ir girdim apie tokius didvyrius. Bet aš tokiais didvyriais nesidžiaugiu, aš juos neskaitau didvyriais, bet žmogžudžiais.

Mano didvyriai, tai kovotojai už darbininkų klesos reikalus. Mano plunksna apie juos rašyti tik trokšta, mano žodžiai dėl jų tegul skamba, nes aš pati esu darbininkė, o darbininkas tik darbininką ir te supranta.

Mano didvyriai nėra turtingi žmonės. Jiems nepriklauso aukso kalnai. Jų turtas yra auksinės mintys, o jos yra brangesnės, negu visas turtas pasaulyje. Jų mintys skrenda prie gerybės, meilės ir brolybės. Retėžiai rankas ir kojas gali jiems surakinti, bet negali niekad surakinti jų minties, nei sielos. Jie patys numiršta, bet jų darbai, siela, idėjos ir viltys, niekada nemiršta.—Štai mano didvyriai, tik tai jie yra šios dienos didvyriais.

Mano didvyriams nereikia gyventi palociuose; gana, kad jie gyvena sielose visos darbininkų klesos,—tarp visų darbininkų, kurie stengiasi iškovoti sau žmoniškas tei-

ses ir padaryti pasaulį linksmą žmogui gyventi vieta.

Tokie žmonės svajoja apie geresnę ateitį, kad pritrauktų mokslo spindulius prie visų, kad visi turėtų progos pasidžiaugti pasaulio grožybėmis, o ne maža tik saujelė dykaduonių-tranų.

Mano didvyriai yra tai tie, kurie turi tikrą atjaučiančią širdį, kurie priglaudžia kožną silpnesnį prie savo širdies. O kiek sykių ta širdis kalba apie vargus su kiekvienu širdies mušimu. Tie tai yra tikri didvyriai! Jie turi viltį, kad ateityje bus linksmesnis gyvenimas, nors jie turi keliauti erškėčių keliu per vargą, nuliudimus ir verksmus, bet jie nenusileidžia. Jie eina tiesiu kovos keliu, kol puola kovoj ir ilsisi kapuose, po linguojančių gėlių bangom.—Štai mano didvyriai ir tik tai tokie gali būti didvyriais kiekvienam darbininkui ir darbininkei. Tik tai kovotojai už laisvę ir teisybę yra didvyriais. Anelė J. Vladickiūtė.

Jaunystės Svajonės

(GYVENIMO TIKRENYBĖ)

Jaunystė—tai žydintis pavasaris, žiedas svajonių, iš kurių žmogus tikisi susilaukti savo darbo vaisių... Nevisuomet iš gražių žiedų galima tikėtis gerų vaisių, nes šalnos ir audros daug ką sunaikina. Taip ir gražios jaunystės svajonės labai retai kam nors išsipildo.

Daug jaunų, prakilnios sielos jaunikaitių svajoja apie įvykdinimą prakilnaus idealo: laisvės, lygybės, brolybės. Ir jie tikisi susilaukti didelį džiaugsmą iš savo darbo vaisių. Bet pradėjus jiems eit prie prakilnaus tikslo, patinka juos smarkios gyvenimo audros, ir visą jų darbą sunaikina. Kai kurie ir žūsta tose audrose. Kai kurių idealo žiedus šalnos ir audros taip sunaikina, kad visai nebesitiki susilaukti jokių darbo vaisių. Ir taip jų prakilnios svajonės išlengvo lieka sunaikintos ir energija žūsta. Pa-

silieka tik kartus, beviltingas atsiminimas.

Jeigu neklystu, tai prie augščiausių idealų ir jaunystės svajonių priklauso meilė. Sunaikinus meilės jausmus pas jaunuolį, nebegalima iš jo tikėtis prakilnaus karzygio (ne visada. Red.), nes jis nustoja pamato energijos ir stiprumo. Jeigu pas žmogų nėra meilės, tai jokių kitų idealų pas jį negali but, nežiurint, kad jis ir rodytūsi esąs idealistu; (Kodel ne? Gali. Netekęs meilės žmogus dažnai atsiduoda draugijiniam veikimui, jieškodamas tuščiam savo gyvenimui tikslo. Red.); nes tą viską nuo jo lengvai galima nupirkt už sudilusį grašį.

Kyla klausimas, kas gi ištikrųjų yra meilė ir tie idealai, apie kuriuos žmonės taip garsiai kalba? Nėra abejonės, kad nerasis žmogaus, kuris pats save nemylėtų. Bet žmonės visuomet kalba apie meilę del kitų ir apie gero padarymą kitiems. Bet tikrenybėje, jie tik patį save apgaudinėja, veidmainiaudami.

Paziurėkim ką faktai liudija: vaikas mylisi su mergina, bet prieš apšvedimą patinka vaikiną nelaimė ir kaip bematant merginos meilė atšala; antras laimingesnis pasitaikė,—tai jau ir po meiluzės. (Kur yra tikra meilė, ten kitaip buna. Red.). Arba nereikia nė nelaimės. Jeigu tik pasitaikys taip vadinamas pasiturintis ir dar geros išvaizdos, tai, vaicine, pasitrauk greitai nuo savo mylimosios visai nepasipriešinęs, nes mažiau skriaudos turėsi. (Tai ne meilė, tik išrokavimas. Mylinti tikrai to nedaro. Red.) Tas pats ir iš antros pusės, tik gal kiek rečiau (dažniau, o ne rečiau. Red.), gal but del tos priežasties, kad vaikinai turi geresnę progą pasirinkt sau patinkamą pirma, negu jie pradeda mylėti.

Ir taip, daugelis žmonių su liudnu nusivylimu kalba, kad "nėra verta mylėti". (Kalba tik tie, kurie neteko meilės. Red.). Liudna tai girdėti, bet tikrenybėje taip yra, nes to su saldžiom jaunystės svajonėm užslėpt nebegalima. Myliu, mylėsiu—tikrenybėje išėina tik garsios frazės (Na, na, nebukit pesimistu. Red.).

Paziurėkim į kitą pusę,—laisvės, lygybės ir brolybės karzygius. Daugelis jų, kaip tik pasiekia to laipsnio, kuomet lengvai gali irtis į priekį, taip su visais prakilniais idealais ir nuvažiuoja pas dolerių dievaitį. (O Marksas, Engelsas, Liebknechtas, Rožė Luksemburg, Leninas, Trockis ir daugiau kitų, ar nuvažiuo? Progų užtektinai turėjo, bet liko ištikimais darbininkų klesai. Red.). Arba vėl, sueina būrys laisvės, ir lygybės karzygių ir tariasi apie įvykdimą prakilnių idealų, paskelbdami visokių obalsius ir nutaria juos pildyt. Kas gi negirdėjo tų garsių šauksmų: "visi už vieną, vienas už visus". Bet papuolus vienam draugui į nelaimę, kiti visi nē gu-gu apie jį, nei žinot nenori. Taip tikrenybėje esti, kad žmonės tais garsiais šauksmais save ir kitus apgaudinėja. Jeigu žmonės ir daro gerą vieni kitiems, tai ne iš meiliško ar ideališko atžvilgio, bet iš materiališko,—aplinskybių verčiami, jausdami, kad ir jiems bus reikalingas kada-nors toks pat atlyginimas.

Taigi, meilė ir visi kiti prakilnyš idealai, tikrenybėje pasirodo visai kitokioj švieso, —tokioj, kokioj jie ištikrųjų yra.

Martynas.

(Jūs perdaug pesimistiškai į viską žiurite. Paziurėkite į kitą medalio pusę, o pamatysite, kad yra pasaulij tikra meilė, tikras draugiškumas ir tikras pasišventimas. Žinoma, ne pas visus žmones. Red.).

Skaitytojų Balsai

KRITIKA.

Mokinkimės patįs ir kitus mokinkime; daugiau ir daugiau lavinkimės, švieskimės, nes mes dar mažai esame susipratę. Lietuviai vyrai ir moters turėtų daugiau savo spēkų dėti, idant neatsilikus nuo taip svarbaus ir didelio pasaulio darbininkų progreso. Mes turime daugiau gilintis į politiką, ir ekonomiją (kalbu tik į organizuotus vyrus ir moteris). Mums reikia išnaudoti vi-

sas galimas geras progas ne del gero, linksmo laiko, kaip sako "good time", bet mes tuos visus gerus laikus panaudokime naujai mūsų pačių ir tamsių lietuvių darbininkų.

Labai daug dar mums patiems reikia lavintis politikoj, kadangi mes tame klausime esame dar tik kudikiai. Svarbiausia tai tas, kad mūsų progresyviškos draugijos visas spėkas padeda rengimui teatrų, šokių ir kitokių pasilinksminimų, o tuos pasilinksminimus visai nesirupina panaudoti agitacijai ir apšvietai tamsių darbininkų. Ypatingai šokių pertraukose arba vakarienių laike, neturėtų apsieiti be prakalbų. Daugumas sako: "čia ne mada per balių prakalbas sakyti, daugelis nenori". Kad į balius daugiausia ateina tik tokių, kurie mėgsta tik šokti arba jieško kur daugiau rasti "smagumo", tai jau kožnas supranta ir todėl mes tą turime daryti, kadangi į prakalbas ar diskusijas tokių neatvesi nė su pyragu.

Teatrų lošimas taip laikoma mažos vertės, taip žemai nupuolęs, kad tikrai reikia stebėtis. Koncertas ar vakarienė, kur galima gauti saldaus pyragaičio ir kitko, statoma augščiau už teatrą. Dalykas tame, kad ir mūsų progresisčių kuopos daugiau nieko ir nesvarsto savo susirinkimuose, kaip tik apie teatrą. Pagavę kokį veikalėlį, vaidijasi už roles, kiekviena griebia tik tokias roles, kad galima būtų puikiau atrodyti ant scenos, o ne apie tai, kad galėtų geriau atlikti. Bėgioja, dalinasi, dirba, kartais visai be jokio režisieriaus, arba atsiranda koks, kuris neturi jokios nuovokos apie teatrą ir buna geras. Apie vaidinimo gerumą sprendžiama pagal atlikusį nuo teatro pelną: "mes jau daug lošėm ir gerai sulošėm, kadangi vis pelno buvo".

Blogesnio dalyko nereikia, kaip kad prastą veikalą ir prastai sulošti. Kiek laiko atgal Lawrence buvo sulošta du veikalukai ir monologas. Vienok, teisingai sakant, tie du veikalėliai neatstojo monologo, kurį jauna mergina iš 8-tos L.M.P.S. ku-

pos gabiai sulošė. Tiesa, mes labai mažai turime dramatiškų veikalų, o dar mažiau gerų, bet kad patįs lošėjai daugiau vertintų teatrų ir savo triušą, ir laiką, kurį išieškoja besimokindami, kad nelenktyniuotų su kitais, idant daugiau sulošti, tai geriau vieną gerą gerai atlikti, negu dešimtis bilekokių ir bile kaip "sulošti".

"Laisvėj" buvo pajuokta, kad nereikia rengti kartu baliaus, teatro, koncerto ir prakalbų; vienok, pajuokti mes viską galime, o prie šitokių aplinkybių, kokios dabar randasi Suv. Valst., mes neturime žiūrėti jokių madų, jokių nedailumų. Kas tik naudinga darbininkų klesai, tas turi but dailu ir madoj. Jeigu Rusijos darbininkai būtų žiūrėję į buržuazines madas ir dailumus, tai ir šiandien būtų buvę prislėgti buržuazijos jungo. Mes turime stengtis išnaudoti kiekvieną progą, kur tik galima, ten aiškinti darbininkams politiką. Atsiminkime to garsaus rašytojaus žodžius: "Gyvenimas greitai bėga progreso keliu, o kas su juo nespėja, tas tampa parbloktas ant žemės ir sumindziotas pirmiausia".

Dabar mes jau turime tik dvi organizacijas, kurios turi pasiimti ant savo pečių tą didžiausią ir svarbiausią darbą... darbininkų klesai. Keista, kad kai-kuriose vietose L.D.L.D. kuopų nariai visai mažai atkreipia atydžią į tai, kad padidinus narių skaitlių. Jiems svarbu sulošti kokį teatrą, kad jie gauna ant scenos pasikraipyti prieš publiką, tai, rodos, kad jie tuom didžiausią darbą atlieka. Pavz. 37-tos kp. nariai ant repeticijų daugiau lankosi, negu į mitingus. Tai ką galima laukti, kad naujų narių ateitų prisirašyti!

Draugai ir Draugės! Didžiausias ir svarbiausias mūsų darbas, tai išauginti milžiniško didumo organizacijas: L.D.L.D. ir L.M.P.S. Tam darbui nereikalinga mums "mokytų" oratorių, čia nereikia aiškinti Darvino ar Markso teorijos, bet labai paprastu ir lengvu budu paaikškinti minėtų organizacijų tikslus ir uždavinius, o tą gali atlikti bile prasilavinęs darbininkas. Jeigu

kiekvienam nariui ir narei tas rupėtų, tai mums dar nereikėtų svarstyti apie pakėlimą narinės mokestis iki \$3.00. Kanadietis.

Nuo Redakcijos. Kanadietis labai klysta, kad nereikia Markso teoriją aiškinti, bet tik organizuoti organizacijas. Kokis gi tikslas organizuoti darbininkus, jei ne aiškinti Markso teorijos? Kas gali but svarbesnio darbininkams, jei ne Markso teorija—socializmo mokslas? Juk tam darbininkai ir organizuojami, kad lengviau būtų skleisti tarp jų Markso teoriją, kad lengviau būtų skleisti tarp jų klesinis susipratimas. Kas iš to, kad organizacija ir milžiniška bus, jei jos nariai nebus klesiniai susipratę. Am. Darbo Federacija yra milžiniška organizacija, o ar daug ji darbininkams naudos padaro? Ne tame visa svarba, kad organizacija būtų didelė, bet tame, kad ji būtų gera, kad jos nariai būtų klesiniai susipratę ir mokėtų kovoti už savo teises.

Svarba tame, kad nariai darbininkiškos organizacijos žinotų kas jie yra ir kodėl jie prie organizacijos priklauso, o be Markso teorijos aiškinimo, tikro susipratimo skleisti nėra galima.

Teatrus peikti irgi negalima. Teatrai yra geras dalykas. Jie lavina darbininkus ir kelia dailės supratimą, bet teatrai turi būti parenkami kuogeriausi. Veikalai turėtų būti lošiami darbininkiškos dvasios ant kiek tik yra galima. Nors po teisybei, lietuvių scena labai neturtinga gerais darbininkiškais veikalais.

PIPIRAI.

Žemaitė su savo menševikiška politika ir diskreditavimu 9-tos kuopos ir viso L. M.P.S. tiek įsipyko 9-tai kuopai, kad narės daugiau nebenori jos naudai ir vakaro surengti. O mūsų social-buržujų geltonlapis paskelbė, kad užtai, jog progresistės netekusios doros.

* * *

Pasiskaitykite "Keleivyj" spalio 31 d. 1919 m. ir "Naujienose", kiek doros yra Že-

LIETUVĄ VALDYS KLERIKALAI.

Lietuvos Steigiamajame Seime klerikalai turi didelę didžiumą delegatų, kaip mes tą iš anksto permatėme. Na, tai klerikališka valdžia ar tik nebus bjauresnė už carišką. Nespėjo ji įsikurti, o jau politiškus kalinius kankina kaip inkvizicijos laikais,—apie tai praneša Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetas. Sakoma, buv Lietuvos moteris balsavusios už klerikalų-inkvizitorių kandidatus. Galėjo būti, bet tai labai liudnas dalykas. Lietuvos moteris, mat nuo amžių buvo tamsinamos Romos agentų. Jų protas buvo per tiek laiko nuodijamas tikėjimiškais prietarais, todėl nestebėtina, kad jos balsavo už inkvizitorius. Su laiku praregės ir jos, o tada galas bus inkvizitorių lėbavimui.

Tie inkvizitoriai labai susirupinę, kad jie Lietuvoj neturi "šventų seserų", vienuolių, tai vyskupas Karevičius (tas pats, ką buvo pardavęs Lietuvą kaizeriui) rašo čia savo sėbram, kad kuogreičiausia pasiųstų iš Amerikos vienuolių. Sako, kad tėvas Andruška "mielu noru patarnautų seserų dvasios reikalams". Kodėl ne,—netik dvasios, bet ir kuno reikalams galėtų patarnauti.

Tiek to su "seserim", bet kas blogiausia, kad jos pradės nuodyti jaunučius Lietuvos kudikių protus religiškais prietarais,—tame visa nelaimė.

maitės aprašyme LMPS. III Rajono konferencijos, įvykusios 22 d. spalio. Ten Žemaitė parodo visišką savo nusmukimą, pavartodama net Rusijos juodašimčių nukaltą argumentą, buv progresistės stoja už moterų socializavimą. Taip-pat tame pačiame aprašyme nesidrovėjo užslėpti net dešimtis delegačių; vietoj pasakyti, jog dalyvavo 30 su viršum delegačių, ką ir protokolas parodo, Žemaitė paskelbė, kad buvę 20 su viršum. Miško Sesutė.

APŽVALGA

RAMI GEGUŽINĖ ŠVENTĖ.

Gegužinei šventei artinanties kapitalistai, įbauginti savo spaudos, drebėjo iš baimės, kad girdi r. d. gegužės radikalai žada sukelt revoliuciją ir nuverst valdžią.

Kapitalistų spauda tik mirgėjo pranešimais apie komunistų rengiamus maištus ir valdininkų žudynes, tuo tarpu Pirmoji Gegužės praėjo Suv. Valst. visai ramiai ir jokių maištų nebuvo. Darbininkai nenorėdami erzinti kapitalistų bernus nerengė nė demonstracijų, nors šventė tą dieną labai daug darbininkų. (Kitose šalyse buvo susirėmimų su policija, bet čia veik ne). Tas parodo, kad valdžia neturi daug šnipų radikalų organizacijose, nes jei šnipai būtų jose, tai valdžia būtų žinojusi, kad jokie maištai nei demonstracijos nėra rengiamos tą dieną, ir būtų nedariusi bereikalingų prisirengimų malšinti darbininkus.

Bereikalo "Naujienos" su "Keleivių" nuolat kukoja, kad komunistų partiją valdo šnipai. Jei jie tą partiją valdytų, tai jie būtų geriau painformuoti, kas veikiama ar žadama veikti partijoje, vienok, pasirodo, kad jie nieko nežino.

Bet jei ir būtų Komunistų partijoje šnipų, tai tas nebūtų nieko naujo, nei stebėtino. Kiekvienas žino, kad šnipai yra siunčiami į radikalų organizacijas, nes reaktionieriai bijosi tokių organizacijų. Tokios organizacijos yra jiems pavojingos ir neapkenčiamos, todėl šnipai eina į jas šnipinėti.

Į smalavirių sąjungą šnipai nėra siunčiami, nes jie ten neturi ką veikti. Ką gi šnipai veiktų smalavirių sąjungoje? Juk smalaviriai yra kapitalizmo ramsčiai, tai kiekvienam suprantama, kad šnipam nėra ten kas veikti. Ot, draugauti su smalaviriais, tai šnipai mėgsta, ir jie draugauja, bet nieko jiems blogo nedaro.

Priešingai, jie juos gelbsti. Pavz., kaip Žilinskiutė, smalavirė, šnipų rupesčiu buvo

"išbėluota". Lietuviški šnipeliai dėjo visas pastangas, kad ją paliuosuoti. Šnipai jai vertėjais pas advokatą ir teisme buvo; viską šnipai jai atliko, gelbėjo kiek galėdami. Tai matyti ponas Grigaitis ir Michelsonė, kad šnipai jūsų plauko žmonėms geriausi draugai, o Komunistų partijoj jei jie įeina, tai tikrai tikslu šnipinėti.

Kas gi nežino, kad Rusijoje caro laikais visose radikališkose organizacijose, kur tik kas buvo veikiama delei darbininkų labo, ten šnipų buvo daugybės. Šnipai ten dažnai sulošdavo didžiausių "revoliucionierių" rolę.

Juk ir pats p. Grigaitis, "Nauj." red. prigulėjo R. S.-Dem. D. Partijai, o juk ten šnipų knibždėte knibždėjo. Kam gi reikėjo prigulėti prie partijos, kur šnipai priklausė ir veikė? Gal p. G. malonės paaiškinti, nes mes nesuprantame, kaip tas galėjo atsitikti?

"Naujienų" ir "Keleivio" redaktoriai, lyg dabar užgimę, rėkia, kad Komunistų partijoj yra šnipų ir pataria darbininkam nepriklausyti prie jos, o patį kada-tai priklausė kur buvo šnipų. Argi ne juokinga?

Jie nė apie Burcevą, turbūt, nieko nežino, nes jei žinotų, tai taip kvailai nekalbėtų.

POLITINIAI ELGĖTOS.

Neseniai įvykęs Socialistų Partijos suvažiavimas New Yorke išrinko komisiją iš 200 asmenų, kuri nuvyko į Washingtoną ir per prezidento sekretorių įteikė nuolankų meldimą paliuosuoti politiškus prasi-kaltėlius.

Tie ubagai dvasioj su didžiausiu nuolankumu maldauja savo peticijoje prezidentą, kad jis paliuosotų politiškus prasi-kaltėlius. Bjauru darosi skaitant tą jų vergišką memorialą, kur lyg čebatlaiziai ant kelių atsiklaupę, pabučiavę savo pono skverną maldauja jo malonės.

Pamiršo tie nelaimingi ubagai dvasioje, kad maldavimais darbininkai nieko negali atsiekti.

Kapitalistai spjauja ant jų maldavimų. Wilsonas net nė nepasirodė tai elgėtų komisijai. Prez. sekretorius priėmė juos ir žadėjo jų meldimą priduoti prezidentui.

Ir tokie elgėtos vadina save darbininkų klesos vadovais! Kapitalistai bijo tik darbininkų spėkos,—maldavimo jie nepaiso. Grigaitis, kuris pats daug sykių yra sakęs, kad darbininkai maldavimu nieko negali atsiekti, patalpino "Naujienose" tą S. P. vergišką memorialą ir džiaugiasi.

Beto, jis labai džiaugiasi, kad industrialistų (I. W. W.) XII suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kur pasakyta, kad jų organizacija esanti priešinga spėkos arba prievartos vartojimui klesų kovoj. Kas reiškia, kad jei darbininkai, kapitalizmo slėgiami, netektų kantrybės ir sukiltų prieš savo išnaudotojus, tai industrialistai (I. W. W.), tie neva "revoliucionieriai" sėdėtų rankas sudėję arba eitų gint kapitalistus,—ir iš šiokių tarimų "Naujienos" džiaugiasi.

Kaip gi nesidžiaugt, juk kapitalistų bernams labiausia ir rupi, kad kapitalizmui plaukas nuo galvos nenuplytų. Kada kapitalizmas verčia darbininkus skersti vienas kitą dėl jo reikalų, tai "Naujienos" ir "Keleivis" ragina darbininkus eiti ir skerstis už kapitalistų reikalus, bet kada darbininkai norėtų pareikalaut savo tiesų iš kapitalistų, tai "Naujienos" ir "Keleivis" draudžia. Saugok dieve, nevalia! Mat, už kapitalistų reikalus darbininkai gali skersti vienas kitą, o už savo — nevalia. Ir dar jie vapalioja esą darbininkų reikalų gynėjai. Net mažas kudikis supranta, kad kapitalizmas geruoju savo grobio neatiduos, o jie pasakoja, kad socializmas gali įvykt evoliucijos keliu. Tai yra utopistai, svajotojai, kurie nori įtikinti darbininkus kapitalistų mielaširdyste.

"NAUJIENŲ" LOGIKA.

Pereitam "M. B." num. mes, rodos,

aiškiai pasakėme, kodel komunistai nereikalauja smulkių reformų iš kapitalistų, bet "Naujienų" redaktorius ir vėl atkartojė savo seną pasaką, kad komunistai nepripažįsta reformų todėl negali but priešingi panaikinimui darbininkams naudingų įstatymų. Girdi, "naudingi darbininkams įstatymai komunistams nerupi".

Kas kita reikalaut reformų, o kas kita priešintis jau esančių įstatymų panaikinimui. Kada darbininkų minių upas yra pakilęs ir kada jie yra pasiryžę kovot už savo teises, tada, vietoj paėmimo valstybės į savo rankas, reikalaut smulkių reformų, būtų absurdas, todėl kom. jų ir nereikalauja.

Komunistai reikalauja ne reformų, bet jie reikalauja, kad viskas kas darbininkams priklausot būtų jiems atiduota. Visa galia darbininkams"—štai ko jie reikalauja, o ne trupinių nuo ponų stalo—reformų. Tai elgėtų darbas, o ne susipratusių darbininkų. Komunistai reikalauja daugiau negu reformų, jie reikalauja, kad viskas kas yra pasaulyj, būtų pavesta darbininkams. Ar tai jiems nerupi darbininkų gerovė?

Kur gi "Naujienų" logika ar "Naujienos" nei to paprasto dalyko negali suprasti? Pas "Naujienas" tai "šior" "ne visi namie".

KATE O'HARE PALIUOSUOTA.

Prez. Wilsonas visgi susimylėjo ant S. P. komisijos maldavimų, ir paliuosavo Kate O'Hare, S. P. narę, kuri buvo nuteista 5 metams kalėjimo. Vienus metus ji jau atsėdėjo. Kapitalistai mato, kad "socialistai" gailisi už "griekus", todėl ir paliuosavo. Bet Debsą, kuris yra jiems pavojingesnis, nepaliuosavo kol kas, nors jis ir nepripažįsta proletariato diktaturos.

GERAS SKYMAS.

"Keleivis" prisipirtas prie sienos turėjo už elektros vogimą užsimokėti, o nėra iš ko, na tai ir sugalvojo "skymą",—sutvert korporaciją ir penkinės plauks, bus iš ko bausmę užmokėti. Sugalvota—padaryta. O juk atsiras lengva-

tikių, kurie pirks šėrus kaip "Naujienu" pirkto, o dabar kramto sau pirštus tie šėrininkai, kada "Naujienos" jiems špygą parodė.

Tas pats bus ir su "Keleivio" šėrais. Darbininkai pirks po keletą šėrų, o pora biznierių kaip valdė "Keleivį" taip ir valdys. Smulkūs šėrininkai balso neturi, nes stambieji turi po 100 ar 200 balsų sulyg šėrų skaičium. Ir "Keleivis" kaip išdavinėjo darbininkų reikalus, taip ir išdavinės, o penkinės plauks, elektros bila bus iš ko užmokėt.

Be abejo, atsiras neišmanėlių, kurie pirks tuos šėrus.

STILSONIENĖS AUKŲ KLAUSIMU.

Girdėjome, kad N. Stilsonienė siuntinėja atsišaukimus į LMPS. kuopas ir kitas organizacijas, prašydama sau aukų. Mums atrodo, kad šitokį ubagavimą negalima toleruoti. Jei Stilsonienė ištikrųjų nori išvažiuoti į Europą ir reikalauja pinigų, tai ji turėtų kreiptis į kokios nors organizacijos centrą ir prašyt, kad ta organizacija paskirtų tam tikrą komisiją, kuri surinktų jai reikalingą sumą pinigų kelionei, bet taip pačiai rinkt, be jokios kontrolės, yra negražus dalykas ir mes neprivalome tą toleruoti, nei remti.

Pragyvenimui Stilsonienė, kaip jauna moteris, gali sau užsidirbti. Jos mergaitė jau pakankamai didelė, kad galima būtų palikt kokioj nors šeimynoj, kol motina buna dirbtuvėj. Tukstančiai moterų yra, kurios randasi sunkesniame padėjime, o aukų nepraišinėja, bet užsidirba pragyvenimui.

Kelionei aukas rinkt galima, bet jos turi plaukt per tam tikros komisijos rankas.

Auštant Pavasariui

Jau aušta pavasario rytas. Saulutė augštai kildama tiesia savo šiltus spindulius, tarpindama šaltus ledus. Rodosi, kad ji stengiasi nuimti tą šaltą uždangalą, ku-

riuo buvo žemė užklota. Upeliai pradeda sriauniai tekėti, antkrančiais žaliuoti ir nuogi medeliai pradeda apsidengti žaliais lapeliais ir žiedų pumpurais. Visur pradeda apsirėkšti gyvumas. Visa gamta pradeda atgimti. Įvairūs gyvunėliai, kurie buvo žiemos laiku apmirę, pradeda atgyti. Paukšteliai skraidydami po mėlynas erdves linksmas melodijas čiulba, rodosi, kad jie linksmina visą atgyjančią gamtą.

Taip, pavasario linksmas laikas jau ateina. Bet klausimas ar mums, darbininkams, bus nors kiek linksmesnis laikas! Ar teks išgirsti gegutės balsas ir paukščių linksmą čiulbėjimą. Juk po darbininkų langais žolė ne žaliuoja, medeliai ne žydi, ne kukuoja gegutės, ne čiulba paukšteliai. Bet beveik nuolatos traukinių eilės arba purvini karai, uždami bėga pro šalį sukeldami debesius dulkių. Juk mes darbininkai, gyvendami tamsiuose urvuose; dirbdami dvokiančiose ir dulkėtose dirbtuvėse, landydami po kasyklų gilius, pavojingus urvus, nuo ryto iki vakaro, mažai tegalime gėrėtis linksmo pavasario laiku. Bet, mieli darbininkai, ar mes pagalvojame, kodel toks yra mūsų likimas? Nejaugi mums, darbininkams toks gyvenimas geriausiai patinka? Buti nuskriaustiems, suvargusiems, išalkusiems, nuplyšusiems? Nejaugi mes neturime žmoniškų jausmų, kad kenčiame tokią sunkią priespaudą ir nesistengiame pasiliuosuoti? Ar ilgai mes dar vergausim ir nešim tą sunkią naštą? Argi ne laikas mums, darbininkams, pasiliuosuoti iš tos sunkios vergijos, kurioj jau per ilgus amžius esame išnaudojami? Jug jau laikas pabusti ir išgirsti teisybės žodį, kuriuo mus šaukia susipratę darbininkai prie išsiliuosavimo iš tos sunkios kapitalistiškos vergijos. Todėl, mes privalome stoti į susipratusių darbininkų eiles, skleisti jų leidžiamus laikraščius ir knygas, kaip tai: "Laisvę" ir "Moterų Balsą". Šie du laikraščiai yra tikri darbininkų apgynėjai. Jie skelbia žmonijai teisybės žodį. Jie rodo darbininkams tikrąjį kelią. Jie šaukia dar-

bininkus prie išsiliuosavimo iš kapitalistiškos vergijos. Todel mes, darbininkai, privalome viršminėtus laikraščius užsiprenumeruoti ir netik turime patį skaityti, bet privalome skleisti tarpe mažiau susipratusių darbininkų.

Atminkime, kad mums nieks nepardys tikrojo kelio, apart susipratusių darbininkų, nors šiandien darbininkų klesa yra sunkiai persekiojama, nors šimtais mūsų draugų žudomi ir į kalėjimus kemšami, vienok mūsų viltis nepražudys mus. Mes, darbininkai, perkentėję visus tuos sunkumus, sulauksime šviesesnios ateities, šviesesnio rytojaus, kuris jau aušta nuo rytų pusės ir neužilgo užtekės šviesesnė saulutė. Tai tik tada mes jausimės, kad esame žmonėmis, o ne kokiais ten vergais. Tada mums išauš daug linksmesnis pavasaris, tada užkukuos gegutė ir pamatysime tikrąją šviesą.

F. Kazakevičienė.

Pavasario Rytas

Jau praslinko ta nelaimingoji žiema, kuri taip visus vargino be jokio pasigailėjimo, o ypatingai daug turėjo nukentėti bėdinieji darbo žmonės, kurių gyvenimas nėra vertas gyvenimu vadinti. Nes jis turi dirbti, dirbti ir dirbti per visą savo amžių. Ką-gi reiškia dirbti? Dirbti per visą savo amžių ir nieko neturėti. Sukrauti savo išnaudotojams didelius turtus, idant jie galėtų gyventi visokiam pertekliuj, o pats turi badauti ir kęsti šaltį.

Nežiurint, kad ir kada buna baisi audra, siaučia vėjas, nešioja sniegą po visus kampus, ar buna didelis spiegas, darbo žmonės turi keliauti į darbą arba jieškoti jo. Kiekvieną rytmetį pasipila daugybė žmonių gatvėn. Gatvės patvinsta, vyrų, moterų, jaunų ir senų, kurie skubiai traukia prie darbo. Nors jų veidai pabalę, išblyškę, akys įpuolusios į kaktą, vistiek laikosi kune gyvybė. Apmatas nepanašus į apdarą, nes visokiais lopais apsiutas ir tas kątik laikosi ant pečių. Iš batų kojos išlinde,

kai-kurių prikalti mediniai padai, kad kątik gali panešti per sniegą. O vistiek jis turi eiti į darbą, nežiurint to viso baisumo. Nors ir šalčiausias oras arba dideli šturmai su šalčiu siaučia,—darbininkai turi keliauti ilgą kelionį į darbą, ten, kur trenkia kujanai didžiausi, kur pyška visokios mašinos. Pristoję prie darbo, skubiai turi dirbti su lyg mašinų greitumu, o jei nespėji su jos greitumu, tai bosas šaukia nesavu balsu, o kartais ir iš darbo pavaro.

Tėvams nėra nė valandėlės pamąstyti apie savo namelius ir kudikius. Juos paliko toli bazužėj prie šalto pečiaus beverkiandčius. Nors tėvai nuolat mislija apie savo kudikius ir apie jų likimą, bet mašinų trenksmas, bosų rykavimas, viską užmuša ir atmeta į šalį, palieka ant dievo valios.

Valanda po valandai, diena po dienai, metai po metų slenka bėdinųjų šeimynų gyvenimas lyg sriaunios upės vanduo bėga į plačią jurą ir ten žūsta jų gilumoje. Taip ir darbininkų gyvenimas bėga tokiu greitumu nuo pat kudikystės dienų iki grabo lentos. Jie negali matyti to Pavasario Ryto, kuris atsikartoja kas metai, papuošdamas laukus ir miškus visokiomis žaliuojančiomis gėlėmis ir pripildo visokiais gailinančiais kvapniais orą, kuris taip maloniai užžavi kiekvieną praeinančios gyvybės sielą ir jausmą. Bet darbo žmonės daugiausia turi praleisti laiko už dirbtuvės vartų.

Pavasario Rytas jau nebetoli. Tuojaus pradės aušti ir saulutė kaitys kaitriau. Sužaliuos visi medeliai, laukai, ir pievos apsiklos puikiais pavasario rubais, kur bus neapsakomas gražumas ir tyrumas oro. Tad ir darbo žmonės turi iš laiko rengtis, kad sulaužius tuos vergijos vartus, kurie turėjo uždarę darbininkus ir jų šeimynas tarpe visokių purvų ir dvokiančių gazų per ilgus amžius. Lai šis pavasario rytas atidaro tuos vergijos vartus, idant visi galėtų linksmiai džiaugties tomis gamtos dovanomis.

Tik draugai ir draugės, į darbą, o pavasario rytas mums išauš. M. Žaldokas.

SUVILTA SIRDIS

Dviejų veiksmy drama

Parašė A. V. Bartulis.

Agnė (sau). Gal tetušis? Gaila, kad manęs nebuvo, bučiau pasiskundusi. (Balsiai). Apart to svetimo pono niekas nebuvo daugiau?

Tamošius. O taip... Buvo Raseinis net du kartu, ir dar koks apysenis žmogus su dviem moterim; viena jauna, antra pagyvenusi. Žinans, aš juos nenorėjau leisti, bet įsiveržė ir jeigu ne Sarafinas, kas-žin kas būtų atsitikę...

Agnė. Koksai Sarafinas?

Tamošius. Naujasis tarnas. Žinans, atėjo ir eina drąsiai; aš juos neleist, gi senesnioji moteriškė kaip žers, čia, va, palei ausį, aš kebekšt,—nuvirtau, o ji šaukt: "Čia gyvena mano Agnutė!" Ir įsiveržė visi trys į vidų.

Agnė (sau). Agnutę minėjo! (Balsiai) Pasakyk, seneli, kas toliau.

Tamošius. Žinans, panele, nieko ypatingo. Sarafinas pagelbėjo, įsiveržėlius apveikėm.

Agnė (sau). Taip... Suprantu, kas tie įsiveržėliai buvo. (Balsiai). O kas antrasis ponas, kuris čia girtuokliavo?

Tamošius. Dievas-žin, šviesiausia panaite, nežinau; vienok musiškis ponas, dėde vadino.

Agnė. Ir apie ką juodu kalbėjo, girdėjai?

Tamošius. Mažai teko tegirdėti, kadangi nelaimė mane patiko. Žinans, sunkiai kilstelėjau ir... (nedrąsiai) truko užpakalis kelinių (rodo), čia, žemiau strėnų. Girdėjau kalbant apie kokią turtingą panelę. Atrodo, žinans, taip, kad tas svetimas ponas pirmo merginą musiškiui ponui.

Agnė. Kalbėk, kalbėk seneli, toliau.

Tamošius. Žinans, nieko toliau. Musiškis ponas ačiavo jam.

Agnė (paėjus, nerviškai). Pildosi nujautimai. Atstumiau nuo savęs Bronių,

kuris tikrai mane mylėjo... Tiek skausmų, tiek ašarų jam suteikus, nebepanorės daugiau į mane pažvelgti. (Tamošius išeina). O čia, matosi veidmainystės veidas ir kasdien vis arčiau pasidavimo jo blogiems norams. (Pauza). Kas nebutų, vienok nepulsiu į jo veidmainingą glėbį, nepasiduosiu kuniškai jo valiai, kaip tai nuolatos jis man triumfuoja. (Įeina Bronius dainuodamas).

Scena 9.

Agnė ir Bronius.

Bronius (įeidamas).

O kaip liudna, o kaip liudna,
Jeigu širdis apvilta.

Sunku, skaudu, sunku skaudu,
Jei krutinė perverta...

(Pamatęs Agnę, susilaiko, sau). Agnutė!.. Mano...

Agnė (susigraudinus). Ko nutilai seneli? Tęsk dainužę toliau.

Bronius. Atsiprašau panelės. Neseniai palikęs tarnaut šio namo ponui, neturėjau progos su visais čion gyvenančiais susipažinti, o tikrai žinodamas, kad pono nėsama, drąsiai dainuot pradėjau. Atleiskite.

Agnė. Nieko, nieko, seneli. Man tams tos dainelė labai patiko.

Bronius. Dainelė patiko... Vargšo dainelė. Žinoma, galite juoktis, kas jum tai uždraus... Tačiau ji man brangi, nes iš skausmų jaunystės nupyniau... Teisybė, joje nerasite ritmo, o nei muzikališkos harmonijos. Ažuot skambėjus gražiai, ji neskaamba, nes gryniausios teisybės žodžiai joje.

Agnė (sau). Jis kenčia. Ir jo širdis apvilta. (Balsiai). Ne, seneli, nesijuokiu iš tavo dainelės, ji man maloni taip-pat. Sudainuok ją perdėm.

Bronius. Juk mano dainelė prasta, net paties kompozicija, jums nežingeidi. Jūs kasdien girdite klesiškas dainas, kurių man klausyti, nėra progos.

Agnė. Ne, klesiškos dainos manęs neramina... Dainuok seneli.

Bronius (dainuoja).

Skaudu, liudna, širdį gelia,—

Prisiminus meilę šventą,

Tartum peiliu jąją veria.

Savo turtais užslogino,

Turčius, gašlus paleistuvius,—

Meilę tyrą numarino.

Jinai kenčia, aimanuoja,

Jo namuose jos meilužis,

Dainą praeities dainuoja...

(Pabaigęs dainuoti, galvą nuleidžia).

Agnė (akyvai). Ko, seneli, staiga nutilai? Kam galvą nuleidai,—giliai užsimąstai?

Bronius. Meilė... meilė... Kaip matot, nusenęs, prazilęs, sulinkęs... Tačiauš širdgėlą, sielvartą šiandien jaučiu. (Karštai). Nuo pat jaunystės, nuo pat gražiausių savo gyvenimo dienų, esu sutrintas. Blaškausi, trankausi po platųjį pasaulį, geisdamas da nors kartą sutikti meilę pirmąją, kuri jau arti trisdešimts metų, kaip tapo išvogta... Trisdešimts metų,—nudien vaitoju... (Galvą nuleidžia).

Agnė (pro ašaras). Užmiršk seneli, juk amžių baigi...

Bronius. Užmiršiu, turbūt, tiktai tada, kada akmuo marmuro prie kapo riogsos. (Pauza). Gana... Vaitosiu viens sau, nes kitiems juokdariu atrodau.

Agnė. Ne, seneli... Man padedi liudėt. Aš taip-pat kenčiu ir jieškau, bene pamatysiu kur pirmąją meilę.

Bronius. Jūs kenčiat? Jūs meilė išvogta taip-gi?

Agnė. Buvau laiminga. Du metu mylėjau, buvo linksma, ramu. Tai buvo meilė pirmoji, kurią užmiršti,—tik šaltai žemelei ant akių užgriuvus tegalėsiu...

Bronius. Man lengviau, kuomet tenka pasidalint skausmais.

Agnė. Mylėjau, ir jis mylėjo. Tačiauš neilgai gražių svajonių, gyvenimui meilės vainiką pynėva, Baronaitis, pasinaudodamas dabartinėmis draugijos tvarkos aplin-

kybėmis, alchio pagelba, privertė mane jį mylėti. Ir taip, atmenu, kaip šiandien. Rodos matau tą vaizdą, kuomet palikau ant tvoros rymantį meilužį... (Rauda).

Bronius (šluosto ašaras). Bet gyvenimas dabar geras?

Agnė. Daugiau, negu blogas.

Bronius. Ar seniai jau vedę?

Agnė. Dar nevedę ir nesitikiu apsivesti.

Bronius. Tai kodėl jo nepametat?

Agnė. Kodėl nepametu?... Daugelis užklaust taip galėtų. Kaip-gi man pabėgti, kad duris visur užvertos, o ir drabužių—viskas, ką turiu, likusieji po jo priežiura.

Bronius. Regis tėvus turite, jie galėtų pagelbėt.

Agnė. Seneli, juk pats savo rankomis juos per duris išstumei.

Bronius. Tai jūsų tėvų buta?

Agnė (pro ašaras). Taip, tai mano tėvai. Jau pusė metų jųjų nemačiau.

Bronius. Jūs kenčiat, jūs vaitojat, jūs jieškot tos pačios laimės, kaip ir aš. Jūsų gyvenimo istorija paliesta tų pačių žaizdų, kaip mano, bet... Aš laukiu ir viltį turiu atrasti tą laimę, kuri paliko mane rymot.

Agnė. Bet aš jau nebesitikiu.

Bronius. Turėkit viltį. Surasit tą meilę pirmąją, nes ji neužgesus, bet priešingai,—su didesniu lukėjimu laukia sugrįžtant.

Agnė. Nesitikiu... Jis nebenorės į mane pažvelgti, arba jį velėna gal jau dengia.

Bronius. O ne... Jis rymo, jis laukia sugrįžtant... Jis kalba.

Agnė (nustebus, sau). Jis kalba. Ką tai reikštų? (Balsiai). Seneli, kas tamsta esi?

Bronius (karčiai). Cha, cha, cha!.. Žmogus penkiasdešimts metų. Žmogus meilės apleistas... Agnute!.. Jūs mane palikot rymot!.. (Nusiima žilus, ilgus plaukus).

Agnė (iš džiaugsmo sumišus, su ašaromis). Broniau!.. Broniau mano numylėtas! (Ištiesia rankas).

Bronius. Agnute, aš laukiau sugrįžtant! (Agnė puola jam į glėbį, be mažiausio sujudimo valandėlę stovi). Dabar jau nepaliksiu tavęs. Keliausiva abudu.

Agnė. Kaip mes išbėgsime, kad vartai visur uždaryta? Nepastebėti nė per duris neišeisime.

Bronius. Agnute, išeisiva! Dvikovės kardą puikiai valdysiu, Baronaičio gyvas-tim vartus atrakysiu, arba pats į kapus at-gysiu.

Agnė. Broniau, buvau atstumus tave... Jo saldliėzuvavimas melo purvuose puva. Jis apvyly mane... Atleisk man! (Girdisi žingsniai prie durų). Čia jis pareina! Slėp-kimės, Broniau!... (Agnė išbėga po kairei, Bronius po dešinei).

Scena 10.

Leonas (svyruodamas nosisupa gaup-turą ir užsimastęs vaikštinėja po kambarį). Jei ne Rutkus, vistiek bučiau ant savo pas-tatęs, o dabar... Tiek pinigų uždyką išmo-kėk. Ar tai ne kvailystė? Supleškėtum! (Pauza). Na, tiek to. Atsiimsiu pasogą, jeigu su panele Klara apsivesiu. Bėt ką čia padarius su Agne? Tik ją imti sau už mo-terį negalima. Tai jau butų per žemas pasielgimas... Ot, pažaisti, tai ir viskas. Daugiau niekam netinkama. (Išeinamas duris užrakina, šviesą sumažinęs, eina po kairei į kambarį. Greitai pasigirsta Agnės klyksmas).

Leonas (už scenos). Nešauk, nes neiš-truksi! (Girdisi rakandų baladojimas, pa-galios Agnė, palaidais plaukais bėga prie išeinamų durų. Leonas įėjęs). Cha, cha, cha!.. Pataikai, lyg tyčia duris užvertos. (Eina artyn Agnės, ši spraudžiasi kertėn). Agnute, negi aš tave nemyliu? (Ima už ran-kos, ši klykia). Nebuk besmegenė!

Agnė. Ponas Leone, netrokštu dau-giau tavo gėrybių. Aš noriu apleisti tavo namą... Nekankink manęs.

Leonas. Agnute, juk mudu apsivesi-va; neprivalai manęs bijoti. (Velka už ran-kos).

Agnė. Meldžiu tavęs, nesityčiook iš ma-no nelaimės; tebuna atdaros man durys!

Leonas (žvėriškai). Cha, cha, cha! Tu-ri palikti mano valioj, kitaip neapsivesi.

Agnė. Juk jau pusė metų apgaudinėji diena iš dienos, stumdamas laiką tolyn.

Leonas. Cha, cha, cha!.. Ir kokio apsi-vedimo norėtumei! Gardžiai pavalgius, turtingai pasirėdžius, pagaliaus...

Agnė. Smaguringi valgiai ir gražus pa-rėdai manęs nepatenkina. Aš noriu lais-vės, noriu išeiti iš tavo namų!

Leonas. Tu tikiesi? Nemanyk išeiti, kol bent vieną kartą nepaliksi mano valioj! Turi pagyventi!

Agnė. Aš norėjau su tavim gyventi žmoniškai, bet tu... Tu nori tyčiotis. Aš to nedaleisiu, kol šiltas kraujas gįslose tekės!

Leonas (nerviškai žiuri į ją, ši nori iš-trukti). Esi mano rankose, geriau, jeigu aprimtum. (Velka už rankos į kambarį, Ag-nė šaukia). Sakau tau, nutilk! (Muša Ag-nei veidan). Palik mano valioj, nes nu-bausiu mirtimi!

Agnė (ant kelių). Ponas Leone, už gar-bę jaunų dienų, visad pasirengus paskutinę gyvenimo valandą priimti, vienok, tamsta, dar nėsi to vertas.

Leonas. Na, tik ne juokauk! (Stveria į glėbį, Agnė ginasi. Tuo tarpu įpuola Bronius ir parmuša Leoną ant grindų).

Bronius. Šia tau, prakeiktas pasaulio ištvirkėli!

Leonas (staiga pašoka nuo grindų). Skurliau, iš kur tiek drąsos gavai!?

Bronius (nusiplėšia barzdą ir plaukus, kuriuos bloškia jam į akis). Ilgai kentėjau, pagaliaus kantrybės netekau!

Leonas (nustebęs, greitai apsisuka). Judu mano rankose! (Nukabina nuo sienos du kardų, vieną jų duoda Broniui. Dviko-vė. Ilgai galinėjasi, pagaliaus Leonas lie-ka nugalėtas).

Bronius. Geradėjau, gal gydytojas rei-kalingas?

Leonas (silpnu balsu). Prieteliau... nieko nereikia, nes jau galą priėjau. (Ištie-sia ranką). Sudiev, didvyri, tavo per...gą...lė. (Už scenos varpas gaudžia. Bronius iš-reiškia mirusiam garbę).

Bronius (šalimai lavono galvą nulei-

dęs). Jis jau mirė... daugiau neturiu kam keršyt. Agnute, pergalė mūsų pusėj, priešai nuveikti.

Agnė. Broniau, kaip aš laiminga! Dabar mokėsiu tave godoti. (Puola jam į glėbį).
(Uzdanga).

Lietuvoje

Vieną dieną anksti rytą prieš saulės tekėjimą, vaikščiojau aš upės krantu. Rytas buvo labai puikus: nuo vandens kėlėsi garai ir persikeisdami į smulkų lietu krito ant žemės, gaivindami visas augančias gėles. Miško gojelis, stovintis palei upės krantą, linksmi žiurėjo ir šypsojosi iš jos kilančių garų ir krintančių ant jo žiedų. Artojų linksmintojas, veveršelis, pakilęs į padangę, linksmi čireno savo rytmetinę dainelę.

Linksmi tada man buvo gėrėtis tais žaliuojančiais ir marguojančiais dobilėliais ir geltonuojančiomis purienomis. Tos plonos, ilgos smilgelės, palenkę žemyn galvelės žiurėjo į tuos marguojančius žiedus. Jos siuntė tą malonų kvapą, kuris veržėsi iš jų krutinių ir kilo į oro augštybes, apgaubdamos visą pakrantį. Saulutė skubiai bėgo augštin, vilodama pas save tą malonų kvapą.

Vaikščiojant tenai krantų gražumas trautke-traukė prie savęs akis ir sielą; žiuri ir negali atsiziurėti.

Netoli nuo upės kranto, miške riogso sena, apgriuvusi pilis. Jos bokšto dantuota viršūnė primena man vidurinių amžių tvirtovę. Ji sukelia pas mane kokį tai nepaprastą džiaugsmą ir linksmumą. Jis primena senovės lietuvių garbinimo dievaičių tvirtapilį. Bet tos mintys greitai dingsta ir kyla kitos, priešingos ir liudnos. Kam čia tas bokštas pastatytas? Ar jis gynė žmonių laisvę? Ne... Jis negynė žmonių laisvės, bet pasiglemzė milijonus jaunų gyvasčių. Dabar jis stovi dailus... dailus... bet

jo praeityje guli labai nelaimingų ir baisių paslapčių.

Tarp šitų taip gražių gamtos paveiklų snaudžia kaimai da labiau prislėgti, nuskurde ir nelaimingi. Man atsimena mano tėviškė, kuri kaip karšta, iš gilumos krutinės, kilanti malda, ramina prigimties dvasią. Bet kartu ir liudna darosi apie ją mąstant. Juk ir mano gyvenimo sąlygos jau pusiau atskirtos nuo tų kaimiečių: tarsi esu išmestas iš jų tarpo, aš vargšas... Pasidaro taip gaila, kažin ko tokio brangaus, tos praeities, kuri dar tebestovi mano vaidentuvėj, tos nekaltosios kudikystės sapnų eilės. Liudna darosi kuomet atsimeni Lietuvos praeitį...
M. J. P.

MYLIU...

Myliu dieną, myliu rytą,
Myliu rasą rytmetinę,
Ir mėlynę iškaišytą
Naktį žvaigždėm ir aušrinę.

Myliu paukščius kai lakioja,
Čiulba, kelia mus iš miego,
Žiemos laiką kai užkloja
Žemę baltu rubu sniego.

Man malonios ir eglaitės,
Šakas šurmu apsitaisę,
Kai prie šliubo mus mergaitės,
Baltom kvietkom apsikaisę.

Paziurėkit kai vyšnaitė
Žiedais puikiais apsilvilo,
Kai palocių karalaitė,
Apsisiautus ploščium šilko.

Myliu jurę kai banguoja,
Vilnys plaukia, taškos, eina,
Tarsi chorai ten dainuoja
Laisvos dvasios—kovos dainą.

Myliu upės vandenėlį,
Kai patyka bėga, teka,
It mamytė mažulėlį
Nuraminus meilėj šneka.

Linksmu, jautru kai vėjelis
Veidus glosto ir bučiuoja,
Tai sučiulba kai paukštelis,
Tai pranyksta sudejuoja.

Myliu ryto debesėlius,
Nudažytus saulėj tekant;
Gėlių žiedus, beržynėlius,
Myliu dailą, žodžiu sakant.

Bet nemyliu legijonų,
Kai matau gatve maršuoja,
Žaizdos kraujas milionų
Aštriam karde ką švytuoja.
M. Duseika.

VAKAROP.

Saulė nusileido ir šviesus pazaras
Sutvisko ant skliauto dangaus vakarinio.
Atsilsin nuskrydo nuvargintas aras.
Vien bangos liuliavo vandens sidabrinio.

Tolumoje regėti, kaip valtis plasnoja,
Ežero paviršium lengvai, iškilmingai,
Tarp šešėlių nyksta, tamsa užsikloja,
Diena lėtai keičias, tyliai, įspudingai...

Nuo miško viršūnių, mėnulis pakyla,
Ir žvelgia žingeidžiai į tamsią regyklą.
Lakštingalos balsas sunaikina tylą;
Žvėreliai apleidžia sąvają gulyklą.

Naktis savo rubais išmargina žemę,
Troškimą pagimdo kaž-kokį slaptingą,
Ir tuomet krutinė švelnų jausmą semia,
Užmiršus likimo siautimą audringą!..
Žem. Svyruoklis.

PAVASARIUI ATĖJUS.

Štai pavasaris jau šviečia,
Šaltą sniegą leisti kviečia,
Greitai laukai pražaliuos,
Naujus vaisius žemė duos.
Girios, lankos, puošniom stos,
Žolėms, lopais save klos,
Ir gėlelės pražydės,
Daili spalva sumirgės.
O paukšteliai, čiulbunėliai,
Ir kitoki gyvūnėliai,
Linksmi tada sau kalbės,
Lakstys, vaikščios, šokinės.
Žmonės pasaulio puošėjai,
Girių, laukų, apdirbėjai,

Skubiai bėga, dirba, kruta,
Savo ponams krauja turta.
Ir darys taip darbininkai!
Dykaduonių samdininkai,
Kol tvarka šita gyvuos,
Kol savęs nepaliuosuos;
Iš globos turčių ir ponų,
Dievų, velnių ir klebonų,
Ar iš taip sau kokių niekšų,
Naujosios gadynės priešų.
J. Aceris.

PAS SESERS KAPĄ.

Kaip pumpurs lelijos
Audrų išblaškytas,
Da nepražydęs,
Parblokštas, sumintas.
Taip tave sesute
Gyvenims sunkus
Be laiko nustumė
Į šaltus kapus.
Nuo gimtos dieneles
Buvai nelaiminga,
Visą savo amžių
Gyvenai vargingai.
Del carų ir ponų
Tu vargą kentėjai
Ir skriaudžiama jujų
Mirtį apturėjai.
Prie tavo lopšelio
Nieks tau nedainavo,
Nieks tave mažytę
Džiaugsmuos nebučiavo.
Tik mirtis beširdė
Tave pamylavo,
Žemelė sunkioji
Šaltai pabučiavo.
Ilsėkis sesute,
Kapus amžinai,
Nes širdis sustojo
Apleido jausmai.
O mes, kol dar gyvi,
Už buvį kovosim,
Kol visus tironus
Nuo žemės nušluosim.
Velionės Sesuo.

Sveikatos Skyrius

DŽIOVA.

Kas tris minutes vienas žmogus miršta Šv. Valstijose nuo džiovos. Vienas šimtas ir penkiasdešimts tukstančių miršta Šv. Valstijose į metus.

Vienas iš kožnos dešimties žmonių, miršta nuo džiovos. Jeigu manai, jog turi džiovą, neatidėliojęs eik pas gydytoją, arba į džiovos kliniką. Tegul ten atsargiai išegzaminuoja plaučius. Atsimink, kad tas negali but padaryta, kol visa krutinė neatidengta. Todėl netikėk gydytojui, kuris to nedaro, arba, dar blogiau, jeigu jis patare vaistų dėl kosulio be jokio plaučių peržiūrėjimo.

Gydytojas taip-pat turi išegzaminuoti seiles mikroskopiškai. Paprastai tas gali but atliktas veltui per State Board of Health. Vietinis sveikatos viršininkas pagelbės tą atlikti.

Nauja forma ligos encephalitis lethargica (Miegamoji liga) yra pasekmės influenzos ir veikia ant žmogaus smegenų. Liga labai išsiplatinus tarp vaikų Vienoje (Austrijoj). Liga, kuri iki šiol nepaiso galybės medicinos mokslo, palieka kudikius apkvautusius ir baisiai suvargintus. Vienas kudikis, septynių metų amžiaus mirė sverdamas 29 svarus.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus gydytojai mėgino sustabdyti išsiplatinimą ligos, bet neturi gyduolių, maisto ir pagalbos. Ligonbučiai perpildyti, nes tie, kurie sveikyn eina, turi butinai pasilikti ligonbuty, kol sudrutėja.

Žiemos šaltis baisiai padidino epidemiją tarp vaikų. Be maisto ir drapanų, jie puolė prieš ligą.

VISUOMENĖS NAUDAI.

New Yorko pavieto skyrius Amerikos Raudonojo Kryžiaus atidarė Visuomeninės Sveikatos Informacinį Biurą, kaip dalį jos sveikatos darbo. Adresas: 119 W. 40th St. New York City, telefonas—Bryant 9860. Kasdien bus atdaras nuo devynių ryte iki penkių vakare.

Visokios informacijos, liečiančios sveikatos reikalus bus suteikiamos veltui. Biuras bus centralinis ofisas visų aštuonesdešimts trijų New Yorko pavieto skyriaus viešų sveikatos agentūrų.

Biure randasi surašas visų klinikų, kur galima gauti dykai patarnavimą sykiu su informacijomis, kada jie atdari ir kaip žmonės gali naudotis.

Kožnas Raudonojo Kryžiaus narys ir visi kiti, kurie interesuojasi sveikatos reikalais, prašomi atsilankyti. Galėsite čia gauti įvairių raštų, knygielių ir tt. apie sveikatos reikalus, kaip ir visokių informacijų apie visuomenės sveikatos veiklumus, bet ne apimant ypatingo medikaliao patarimo.

Jeigu Biuras negalės atsakyti kokį nors klausimą, tai visuomet patars, kur galėsite gaut tikras informacijas. Tie, kurie nekalba angliškai, o nori gaut kokių sveikatos patarimų, bus duota jiems vertėjas.

Balandžio 15 d. Senato Darbo Komitetas pritarė įnešimui įsteigt Moterų Biurą prie Darbo Departamento, panašų į dabartinį Vaikų Biurą.

VAIKŲ SKYRIUS

ANDROKLUS IR LEVAS.

Kartą Romoj gyveno beturtis vergas vardu Androklius. Jo ponas, kuriam jis tarnavo, buvo žiaurus, taip kad Androklius, negalėdamas iškęsti, nuo jo pabėgo.

Vieną dieną, bejieškodamas miške maisto, labai nuilso ir nieko neradęs sugrįžo į urvą, kuriame gyveno, ir saldžiai užmigo.

Po trumpo laiko jis tapo pribudintas nepaprastu žvėries staugimu. Tai buvo liutas, kuris, stovėdamas prieangyj staugė ir žiūrėjo į urvą. Iškarto Androklius buvo nusigandęs ir manė, kad liutas jį sudraskys. Vėliaus jis pastebėjo, kad liutas staugė del pazeistos kojos, kurią jam labai skaudėjo.

Dabar Androklius įsidrąsino ir paėmęs už liuto kojos ėmė apžiurinėti kas su ja yra. Liutas stovėjo tykiai ir glaudė savo galvą prie žmogaus peties. Jis išrodė tarytum sakančiu žodžius: „Aš žinau, kad tu gali man pagelbėti“.

Kada Androklius pakėlė liuto koją, pėdoje pamatė įstrigusį ilgą, aštrų pašiną, kurisai žvėriui darė didelį skaudėjimą. Nieko nelaukdamas Androklius sučiupo dručiai pašino galą ir greit ištraukė. Liutas, pajutęs gerumą, labai džiaugėsi. Jis dabar šokinėjo ir meilinosi lyg šunelis,—laižė rankas ir kojas naujam savo draugui.

Pas Androklą baimė pagalios visai išnyko. Jis suprato, kad liutas yra ant tiek geras, kad visai nemano jo draskyti ir todėl, kada naktis atėjo, jisai ir liutas sugulė kartu ir miegojo šale vienas kito.

Per ilgą laiką po tam, liutas gyveno drauge su Androklu ir nešė iš miško jam maistą kiekvieną dieną.

Vieną sykį Rymo kareiviai, eidami per mišką užtiko urve Androklą. Jie žinojo kas jis yra ir kad pasigerinus savo žiauriems valdonams, Androklą pargabeno į Romą.

Tais laikais Romoj buvo toks įstatymas, kad kiekvienas prasikaltęs vergas turi but atiduotas liutų sudraskymui. Kada vergą

sugaudavo, tai paskirdavo ir liutą ir išalkindavo jį taip, kad kuogreičiausia vergą sudraskytų.

Kada atėjo diena sudraskymui Androklo, tukstančiai žmonių susirinko pažiūrėti. Vergų draskymas Romos didikams buvo teatru (pasilinksminimu).

Arenos duris atsidarė ir į mirties plečių tapo įleistas vargšas Androklias. Jis žinojo ką tas del jo reiškia ir todėl buvo nusiminęs. Pakėlęs akis į viršų pažvelgė į susirinkusius žiurėtojus, bet pasigailėjimo pas juos nerado. Jie laukė jo mirties.

Arenos duris ir vėl atsivėrė ir išoko į plečių išalkintas liutas ir skubiai pis pribėgotiesiai prie vergo. Androklius suriko nesavu balsu ne iš baimės, bet iš džiaugsmo. Buvo tai senas jojo draugas, liutas iš urvo.

Žmonės, kurie troško matyti liutą bedraskantį vergą,—nustebo iš nepaprasto atsitikimo. Jie matė Androklą apsikabinusį liutui už kaklo; jie matė liutą atsigulant prie jo kojų ir meiliai jas laizant; jie matė, kaip tas didis žvėris glaudė savo galvą prie vergo veido, kaip kad atjausdamas jo nelaimei. Jie negalėjo suprasti ką tas reiškia.

Galų-gale jie prašė Androklo, kad jis jiems apie tai išaiškintų. Ir Androklias stojosi prieš juos su apkabintom rankom apie liuto kaklą, išpasakojo visą tai, kaip jis su liutu susidraugavo.

—Aš esu žmogus,—sakė jis—bet nebuvo man draugo žmogaus. Šis vargšas liutas yra geriausiu man draugu, ir delto mes viens kitą mylimės kaip broliai.

Šis atsitikimas ir kietasirdžius sujudino.

—Gyvybė ir laisvė vergui!—pradėjo šaukti.—Gyvybė ir laisvė!

Kiti gi šaukė:

—Duokit laisvę ir liutui! Duokim abiem jiems jų laisvę!

Ir Androklias buvo paleistas, o liutas jam atiduotas. Juodu gyveno Romoj kol buvo gyvi.

Vertė Ivonėlis.

K O R E S P O N D E N C I J O S

BROOKLYN, N. Y.

28 d. kovo LMPS. 1 kp. surengė šeimynišką balių ir rankų darbo parodą. Toks balius dar pirmu kartu buvo surengtas. Draugės turėjo daug gražių dalykų pagaminusios, kurie buvo rankų darbo ir labai gražiai puošė svetainę. Kitos draugės turėjo pagaminusios maisto ir aiškino kitom moterim, kurios reikalavo, kad paaikšintų kaip tas maistas pagaminamas. Daugiausia įvairių dalykų pagaminusios turėjo d. P. Narbutaitienė ir d. M. Ukeliutė. Drgė M. Ukeliutė aukavo kuopai 3 rankų darbo moteriškas megztines kepuraites. Drgė P. Narbutaitienė aukavo labai puikų rankų darbo žiurstuką. Draugė M. Jukelienė aukavo auksinį žiedą, kita draugė aukavo paduškaitę. Žiedas, paduškaitė ir viena kepuraitė buvo leidžiami ant išlaimėjimo; kitos dvi kepuraitės ir kiti aukauti dalykai buvo leidžiami ant pardavimo. Taipgi d. M. Ukeliutė turėjo labai gražius numegztus 2 kaklaraiščius, kurių vienas tapo parduotas. Pinigus taip-pat kuopai aukavo. Vienu žodžiu tariant, vakaras buvo labai įvairus ir linksmas, tik publikos atsilankė mažai, bet kurie atsilankė, tai buvo patenkinti. Jeigu ne minėtų draugių aukauti dalykai ir kad publika nebutų pirkus tikiety del išlaimėjimo, ir kad draugai nebutų nupirkę minėtus daiktus, tai parengimas nebutų apsimokėjęs. Širdingai acių draugėm, kurios aukavo ir tiem draugam ir draugėm, kurie pirk daiktus. Visas išlaidas apmokėjus, pelno liko nuo parengimo \$17.76. Iš to pelno \$15.00 paaukauta Škotijos moterims.

Balandžio 10 d. kp. surengė paskaitą. Prelegentu buvo d. A. Bimba. Ta paskaita d. Bimbos buvo sutaisyta taip aiškiai, taip interesingai, kad kiekvienas klausytojas lengvai ją suprato. Tik gaila, kad mažai moterų atsilankė. Čia reikia

pastebėti

Brooklynietėms, kad jos pradėjo visai mažai lankytis į savo pačių parengimus. Jos geriau mėgsta pasėdēt krutamuose paveikluose, negu lankytis į savo parengimus. Dabartiniu momentu reikėtų mums stengtis kuodaugiausia atkreipti atydzia, kad prieiti prie didesnio susipratimo, kad butume drąsesnės, kad galėtume stoti į eiles ir kovoti prieš savo priešus. Taigi, mes privalom žengti pirmyn kartu su tais draugais, kurie stoja už darbininkus ir budina mus iš letargiško miego, kad ir mes bent kartą atidarytume savo akis ir kovotume prieš tą bjaurų surėdymą. A. J.

RUMFORD, ME.

Balandžio 24 d. LMPS. 65 kp. statė scenoj veikalą "Amerikoniškos Vestuvės". Publikos buvo gana daug ir ramiai užsilankė. Nors kelioms davatkomis nepatiko perstatymas, tai jos nelaukusios pabaigos išbėgo lauk, bet tas rengėjas neišgazdino. Pelno liko kuopai \$29.00. Kuopa paaukavo \$25.00 polit. kaliniams. Nors kuopa nedidelė, bet nuo aukų neatsisako.

Balandžio 25 d. laike susirinkimo "Lietuvos Dukterų" draugystės, narės nutarė paaukauti \$25.00 polit. kaliniams. Nors draugystėj randasi įvairių pažiurų moterų, bet šiam tikslui visos vienbalsiai sutiko paskirti pinigų. Apart to, dar smulkių aukų sumetė \$7.00; viso pasidarė \$32.00.

Progresistė.

WILKES BARRE, PA.

"Laisvės" NN 90, 91, 92, tilpo korespondencijos, kad tarpe LMPS. 48 kp. narių randasi tokių draugių, kurios užsiima užpirkimais egzektivų. Bet aš turiu pasakyti, kad aš nē pirkau, nē ne sapnavau pirkti egzektivų, kaip yra pasakojama kitom draugėm, o tik viena M. Usaitienė šmeizia

mane. Ištikrųjų tai ji pati pirkto egzektivias 23 d. 1920. Jos kaiminka susapnavo nepaprastą sapną, tai M. Usaitienė nusigandus nunešė klebonui keletą dolerių ir užpirko mišias, ir mano, kad šinteriopai sugrįš tie pinigai. Dabar draugėm pasakoja, ką kitos LMPS. kuopos veikia, kur ji prigulėjo, o 48 kp. mišias perka. Ar tai ne veidmainystė? Vieniems sako, kad aš perku, o kaip su davatkom susieina, tai ji ir vėl gera, o aš "cicilistė".

S. Yenušonienė.

ROSELAND, ILL.

Čia gyvuoja LMPS. 67 kp. ir daug ką naudingo nuveikė ir veikia. Susirinkime 4 d. gegužės nutarė rengti išvažiavimą į miškus. Narės pažadėjo paaukauti rankų darbo daiktų ant išlaimėjimo. Išvažiavimas įvyks taip greit, kaip tik gaus tinkamą vietą. Tame pat susirinkime nutarė paaukauti iš izdo politikos kaliniams \$25.00 ir narės ant vietos suaukavo \$8.50; viso pasidaro \$33.50. Organizatorė d. Satkauskienė apsiėmė dar parinkti daugiau aukų. Tai yra puikus pavyzdys kitom kuopom. Pirmiau 67 kp. buvo paaukavus tam pačiam tikslui iš izdo \$10.00. "Moterų Balsui" taip pat nepamiršo paaukauti \$10.00. Kuopa turi po savo globa vaikų draugijėlę vardu "Ateities Žiedas". Dr-jėlė gyvuoja labai puikiai. Subatom mokinasi dainuoti, žaisti ir lietuviškus šokius, o nedėldieniais mokina lietuviškos kalbos,—rašyti ir skaityti. Narių turi apie 50. Geguž. 2 d. buvo surengtas balius užbaigimui mokinimo. Vaikam ir mokytojai buvo duota dovanų po saldinių bakselį Žmonių buvo daug. Matyt, kad publika atjaučia vaikų draugijėlei. Manau, kad pelno liks nemažai.

WATERBURY, CONN.

Bal. 22 d. Waterburio darbininkai išėjo į streiką, reikalaudami 8 val. darbo dienos, 75c į valandą minimum mokesties vyrams ir moterims ir panaikinimas darbo nuo štukų (piece work).

Čia įvairiose dirbtuvėse daug dirba mo-

terų ir merginų. Daugelis vedusių moterų palieka savo kudikius priežiurai tų moterų, kurios negali eiti į dirbtuvę, o kartais toki kudikiai paliekami "dievo apveizdai", ir atsitinka visokių nelaimių. Kur moteris bei merginos dirba, tai jau didžiausias išnaudojimas. Tie visi darbai buna nuo štukų ir darbininkas išdirbęs dieną, nežino kiek uždirbo, nes darbininkui per dieną prisieina kelių rūšių darbą dirbti ir už kiekvieną darbą buna kitokia mokestis. Net ir seni darbininkai nežino kiek už kurį darbą moka.

Jeigu darbininkė uždirda \$3 ar \$4 per 10 valandų, tai turi taip skubinti, kaip automatiška mašina.

Taigi, išėjus į streiką, kartu ir susipratusios moteris apleido dvokiančias dirbtuves ir kovoja prieš savo išnaudotojus kartu su vyrais. Kadangi šį streiką vadovauja neseniai susitvėrusi New England Workers Association unija, tai ir moteris ir merginos rašosi į uniją. Lietuvės moteris susitvėrė moterų unijos skyrių ir streiko laiku kasdien laiko susirinkimus, svarsto, kaip pasekmingiau kovą laimėti. Streikierių skaitlius siekia apie penkioliką tukstančių ir vis dar dauginasi, nes daugelis dar vis apleidžia dirbtuves ir stoja į streikierių eiles.

Bet dar randasi ir tokių, kurie atsikėlę nuo 4-tos val. ryte eina į darbą, mat bijosi, kad jų nematyty. Tokių randasi kaip iš vyrų, taip ir moterų, bet vistik labai mažai. Tikimės, kad su laiku ir jie susipras ir stos į kovotojų eiles. O jeigu jie to nepadarys, jie bus užrašyti, kad ateityje visi žinotų, kad jie yra savo klesos pardavikai. Dar vienas keistas dalykas, kad iš lietuvių atsiranda keletas tokių vyrų, kurie patįs išėję į streiką, bet savo moteris veda į darbą. Toki vyrai turbūt vaktuoja tik savo kailį. Mat, pas juos, turbūt, toks išrokavimas, kad jam, kaipo skebui, galėtų kas galvą pramušti, tai jam skaudėtų, bet jeigu su jo moteria taip atsitiktų, tai tas jam nieko nekenktų, delto jie ir siuncia savo moteris.

Presos kom. narys K. V-nas.

WEST LYNN, MASS.

LMPS. 69 kp. buvo surengus draugiškus pietus. Visos draugės pasidalinusios darbą, surengė visą valgį namie, tas daug pagelbėjo prie atsakančio prirengimo pietų. Už tai galima pagirti 69 kp. drauges.

Prieš pietus buvo duodama dovanos tiems, kas iš svečių mandagiausia pasisveikins. Dovanas gavo šios ypatos: d. P. Žvingiliūtė iš So. Bostono ir J. Židackas iš W. Lynn. Bet reikia pažymėti, kad ir J. Gutauskas tik vieną balsą gavo mažiau už Židacką.

Laike pietų buvo programos, kuris susidėjo veik vien tik iš dainų. Programą išpildė montelliečiai, kuriems LMPS. 69 kp. taria širdingą aciū. M. Monikaitė tris kartus dainavo solo. Taip pat puikiai atsižymėjo ir M. Petkunaitė.

Vyrai dainavo duetus, kvartetus: J. Gutauskas, M. Kemzura, J. Juodukis, J. Kvietkauskas labai gražiai sudainavo. Drg. M. Plepis pasakė trumpą prakalbėlę, primindamas mūsų draugus, kurie yra reakcionierių rankose. Po prakalbai aukų surinkta del politinių prasikaltėlių ir jų šeimynų \$19.00. Aukavusiems širdingai aciū. Aukavusių vardų netalpinam į laikraštį, kadangi patį aukautojai nematė reikalo talpinti vardus delei suprantamų priežasčių.

Reikia pažymėti, kad nuo pat šios kuopos susitvėrimo, čia nebuvo nė vienos inteligentiškos draugės. Visos čia randasi vien tik prasilavinusios paprastos darbininkės. Bet, nežiurint į tai, jos viską puikiai tvarko. Nors narių yra nedaug, bet visos dirba energingai pagal savo išgalę.

West Lynnetė.

WORCESTER, MASS.

Nors panelė Puišiuotė lieja krokodiliaus ašaras, jog LMPS. 2 kp. jau mirė, bet jos ašaros tuščiai nuėjo. Turbut p-lė Puišiuotė mano, kad jau jos čia nėra, tai ir po viskam. Turiu pasakyti, kad 2 kp. gyvuoja puikiai ir finansiniai tvirtai stovi. Literatūros išplatina daug. Pereitame susirinkime

prisirašė 2 naujos narės. 24 d. bal. buvo surengtas balius, kuris pavyko puikiai. Žmonių atsilankė daug; kuopai liks gražaus pelno. Buvo nutarta statyti scenon veikalą "Gdynės Žaizdos", bet del reakcijos siautimo tapo atidėta iki rudeniu.

K. Yasinskiutė.

SO. BOSTON, MASS.

18 d. bal. LMPS. 13 kp. surengė viešas diskusijas. Žmonių prisirinko pilna svetainė ir visi gana rimtai diskutavo. Taip pat ir moters dalyvavo diskusijose.

Manoma rengti ir daugiau diskusijoms susirinkimų, nes publika tuomi interesuojasi.

V. N.

MINERSVILLE, PA.

Geguzės 1 d. LMPS. 36 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo d. Pranaitis iš Philadelphiajos. Nors d. Pranaitis paprastas darbininkas, bet gerai kalba, gali nušviesti aiškiai darbininkų reikalus. Po prakalbos moters sudainavo porą dainelių. B. Kavaliauskiutė padeklamavo eiles "Petras ir jo kaimynas".

Publikos buvo nedaug,—kiti šventė geguzinę smuklėse. Publika ramiai klausėsi prakalbos, išskyrus vieną nelaimingą alkoholiaus auką, kuris (alkoholis) nedavė tam žmogui ramybės ir kenkė klausytojams.

Aukų padengimui lėšų surinkta \$14.05. Aukavo šie draugai ir draugės: J. Sabaliauskas \$1.00; B. Bardzilauskas, P. Milerčikas, V. Čiudinas, J. Zeikus, O. Kanarienė, A. Leonavičius, J. Paleskis, A. Kaunas po 50c; viso \$5.00; smulkių aukų surinkta \$9.05; viso \$14.05. Varde visų kuopos narių, tariau širdingą aciū visiems aukautojams ir atsilankiusiems.

Geguzės 2 d. LMPS. 36 kp. laikytame susirinkime nutarta parengti balių, kurio pusė pelno bus skiriama "Mot. Balsui", o kita pusė politikos prasikaltėliams ir jų šeimynoms. Prie kuopos prisirašė dvi naujos narės.

36 kp. Narė.

KENOSHA, WIS.

Nors buvo neseniai "Moterų Balse" rašyta, kad LMPS. 72 kp. susideda iš mažo skaičiaus narių ir visos paprastos darbininkės, bet jos užsitarnauja garbės už savo veikimą. Gal kas pamanyt, kad joms niekas netrukdo, kad jos visos susipratusios. Bet, kaip kitur, taip ir čia randasi apie pora menševikių, kurios su pagalba savo draugų smalavirių, stengiasi atkalbinėti drauges visokias nesąmones pliaukšdamos. Bet jų mažai kas klauso. Tiek jos turi įtekmės pas žmones, kiek atgyvenusi lepšė.

Kuomet 22 d. vasario kuopos susirinkime buvo nutarta surengti parengimą su perstatymu, kurio pelnas iškalno nutarta skirti pol. kaliniams ir "Mot. Balsui", tuomet menševikės pašoko, kaip nuo adatos ir suriko: "negaus visi kaliniai" ir nebežino daugiau ką besakyti. Prieš "M. B." vėl protestavo, girdi: "kas iš to "M. B.",—nemoka nieko gero parašyti". Iš to pasidarė juoko tarpe draugių. Minimas vakaras įvyko, bet mažai atsilankius publikos, pasekmės buvo prastos, reikėjo dadėt iš izdo.

Bet draugės progresistės nenusiminė. 17 d. balandžio surengė šeiminiską vakarienę. Vakaras pavyko, publikos atsilankė ne mažai. Pelno liko padengimui lėšų ir papildymui izdo. Per vakarienę pirmininkė paprašė vieną iš draugų, kad pakalbėtų. Buvo prisiminta apie pol. kalinius, kuriems tapo suaukauta \$12.65. Ant blankų surinkta per d. Z. Navalinskiutę \$4.50 ir V. Osoniutę \$8.30, viso \$12.80. Garbė draugėms už pasidarbavimą.

Balandžio 24 d. per vestuves p-lės Z. Navalinskiutės tapo draugų suaukauta sušelpimui kalinių \$8.44. Visos aukos tapo pasiūstos į Aps. Fondą.

Kovo 25 d. progresistės buvo surengusios prakalbas. Kalbėjo d: Kukutis. Publikos atsilankė nedaug; aukų surinkta \$10.13; apmokėjus už svetainę liko \$3.28. Buvo atėję ir pora smalavirių, kurie bandė ką tai kalbėti, kad sukritikavus kalbėtoją, bet turėjo nuleisti savo snapus.

Bal. 27 d. vėl progresistės parengė prakalbas d. Jukeliui. Žmonių į prakalbas atsilankė daug ir kalba d. Jukelio visiems patiko. Aukų surinkta \$29.85. Po prakalbų buvo duodama klausimai, bet smalaviriai nedrįso išsizioti.

Geguzės 2 d. prie LMPS. 72 kp. per susirinkimą prisirašė trys naujos narės.

Miliu Teisybę.

BRIDGEWATER, MASS.

LMPS. 30 kp. nuo sausio mėn. jau turėjo parengusi draugišką vakarėlį ir balių su programu. Abu vakarai gerai nusisekė. Aukų pol. prasikalteliams per tuos vakarus surinkta \$28.50. Kaip matyt, tai darbštumu moters pralenkia vyrus. Nors moterų kuopelė ir mažai narių turi, vos tik 12, bet savo darbštumu jos atlieka daug naudingų darbų. Man rodos, kad butų gerai, jog moters surengtų daugiau agitatyvių prakalbų, tokiu budu pritrauktų daugiau į savo eiles narių. Tuomet butų galima kur kas daugiau naudingų darbų nuveikti. Man rodos, kad jau atėjo laikas, kuomet moteris turi veikti smarkiau ir pažinti savo reikalus, idant galėtų apsiginti nuo išnaudotojų. Taigi, šiuomi kviečiu jus sesutės prie vienybės, sykiu veikti su mumis. Sekretorė.

COLLINSVILLE, ILL.

Kovo 27 d. LMPS. 51 kp. parengė draugišką vakarienę. Atsilankė apie 70 svečių. Po vakarienei buvo šokiai ir žaismės. Viskas nusisekė neblogai; pelno irgi liko apie \$20.

Bal. 20 d. 51 kp. mėnesiniame susirinkime nutarė paaukauti dalį vakarienės pelno "Mot. Balsui"—\$10.00. Pol. kal. paaukauta taip pat \$10.00.

Kitos draugijos bei kuopos mūsų mieste beveik kaip ir numirę, nes jų visai negirdėt. Malonu butų, kad atgytų sykiu su atgyjančių pavasariu ir pradėtų ką nors veikti del darbininkų gerovės.

Taigi LMPS. 51 kp. narės nenustokite dirbusios ir toliau, nes iškovot pasiluo-

savimą iš kapitalistų jungo galima bus tik veikimu ir apšvieta. S. Suvalkietė.

LOS ANGELES, CAL.

LMPS. 66 kp. atsakymas Los Angelietei.

Los Angelietė turbūt buvo apsvaigus nuo pasisekimo, kad taip daug klaidų padarė. Ypač išskirti savo draugus labai pagiria, nors kai kurie daug klaidų buvo padarę. Drg. Baker nebuvo paskirtas atidarymui vakaro, bet kaip svečias pirmas pradėjo kalbėti.

“Moteris tik viena kalbėjo” ir jos kalba nieks neįsiseidė, nors ir labai kritikavo. Jos kalba buvo trumpa, bet netaktiška.

Kas dėl tvarkos vedėjos, tai ne vietoj kritika. Aš manau, kad publika atleis, nes buvo labai užganėdinta. Mat, ji nežinojo, kad bus tvarkos vedėja pirmininke; budama virėja, stalų pataisytoja ir dar kelias mažesnes užduotis turėjo atlikti, tai kartais pamiršdavo, kur esanti. Apie valgių pagaminimą, tai tikrai manau, kad pati Los Angelietė būtų geriau nepagaminusi.

Nesmagu yra, kad mes turim savo darbus per korespondencijas aprašinėti, nes tas darbas pažemina mus pačias. Pavz., publika nežino, kad mūsų kuopa turi tik apie vienuoliką narių, iš jų gal tik apie 8 ar 9 yra veiklios, bet ir tos ne visos gali dirbti, nes aplinkybės neleidžia. Apart to, tai išskyrus gal dvi ar tris, visos kitos dirba įvairius darbus kapitalistams.

Taigi, miela Los Angeliete, kad dabotum savo klaidas, o mes visos kožna savo, ir kad dirbtume visos išvien be išmėtinėjimų, tada darbas mums daug geriau seksis.

Korespondentė.

(Draugės! Už rimtą kritiką nereikia pykti nei nusiminti. Nėra žmogaus pasaulij, kuris nepadarytų klaidų, ir jei iš šalies kas jo klaidas pakritikuoja, tai kitą sykį jis stengiasi jų vengti. Už tai rimta kritika yra reikalinga ir naudinga, bet ji turi būti butinai teisinga. Neteisinga kritika yra ne tik be vertės, bet ir blėdinga. Red.).

LOS ANGELES, CAL.

Geguzės 9 d. LMPS. 66 kuopa surengė balių su programu. Nenusidėsiu pavadinus jį koncertu. Tai buvo vienas iš turtingiausių dvasiniu atžvilgiu, vakaras, kokį kada nors mes esame turėjusios.

Programas susidėjo iš įvairių gabalėlių. Daugiausia buvo dainų-muzikos, kurių išpildyme draugai rusai daug pagelbėjo. Pažymėtinas yra taip-pat dialogas, parašytas d. J. Mėtos. Atliko jį pats tvėrėjas ir d. V. Gegutė. Sulošė puikiai,—atvaizdino busiančius Lietuvos ponus.

Nors 1-ma Geguzės jau buvo praėjusi, bet visgi viena iš draugių, t. y. M. Elk, paaiškino apie jos reikšmę susirinkusiems. Taipgi draugės M. Elk sumanymu, buvo renkamos aukos deportuojamoms šeimynoms. Paaiškinus nelaimingųjų padėjimą, publika suaukavo \$11 su centais. Tai yra labai puiku, gal ir mūsų tamsusis kampelis pradės atsibusti.

Draugė M. Pauliukonienė buvo vakaro tvarkos vedėja. Reikia pasakyti, negiriant, kad savo užduotį atliko labai gerai. Anot jos, pusė tuzino moterų dirba sušilę, o kur kitos Los Angeles moteris?

“Mot. Balso” išpardavėm 10 egz. Butume daugiau pardavusios, bet neturėjom.

Nors mūsų tautiečiai mus boikotuoja, bet mes vistiek gyvuojam,—juoš ant pirštų galima suskaičiuoti. Kita visa publika buvo svetimtaučiai, daugiausia rusų.

Pelno liks apie pusantros dešimties dol.

Los Angelietė.

N. S. PITTSBURGH, PA.

Labai retai tenka laikraščiuose matyti apie vietos lietuvių veikimą, rodos, kad čia niekas nieko ir neveikia.

Progresyvių draugijų čia randasi šios: LMPS. 60 kp., LDLD. 85 kp., kuri dar neseniai susitvėrus ir Laisvės Choras, kuris dar neseniai atsikėlė iš numirusių. Mat, minėtas choras apie du metai kaip susitvėręs ant tikrai laisvų pamatų ir mokytojum buvo d. J. Žuronas. Bet d. Žuronui apleidus

Pittsburghą, choras mirė. Dabartiniu laiku pasidarbavus keliems draugams, choras pradėjo gyvuoti ir veikti.

Apie pradžią kovo 1920 m. d. J. Žurnas per "Laisvę" pranešė, kad rengia koncertą N. S. Pittsburghe, ir prašė vietinių draugijų, kad nerengtų nieko tą dieną, kada turėjo įvykti koncertas. Bet Laisvės choras nepaisydamas nieko surengė tą dieną balių. Tokiu budu balius įvyko ir buvo daug publikos, o koncertas neįvyko, nes publikos atsilankė labai mažai. Tai yra netikęs pasielgimas iš pusės Laisvės choro narių.

Balandžio 24 d. LMPS. 60 kp. ir L.D. L.D. 85 kp. surengė balių. Ir čia mūsų choras keistai pasižymėjo su priešinga agitacija. Tačiau, nepaisant nieko balius pavyko neblogai, nes pelno liko abiem draugijom po 10 dol.

LMPS. 60 kuopa turėjo susirinkimą 5 d. gegužės. Tarp svarbesnių nutarimų, liko nutarta paaukauti visą baliaus pelną Deportuojamų Kalinių Gelbėjimo Fondui, t. y. \$10.17; ir nutarta paaukauti "Moterų Balsui" \$10.00. Nutarta paraginti VII Raj. valdybą, kad ką-nors veiktų, nes dabartiniu laiku kaip ir numiręs. Taip-pat liko nutarta rengti pikniką su LDLD. 85 kp. Piknikas įvyks 6 d. birželio Elvin Parke.

Gerai draugės, kad nenupuolat dvasioj ir darbuojatės kiek išgalėdamos. H.

ROCKFORD, ILL.

Kovo 27 d. LMPS. 5 kp. turėjo surengus draugišką vakarienę, nuo kurio pelno liko \$21.00. Taip-pat minėta kuopa 2 d. geguž. statė scenoj didelį veikalą "Veidmainystė ir Meilė". Veikalas pavyko gerai. Aktoriai savo užduotį atliko neblogai. Taip-pat L.M. P.S. choras sudainavo keletą dainelių po vadovyste d. E. Draugeliutės. Taip-pat gauta keli nauji skaitytojai "M. Balsui". Nors publikos buvo neperdaugiausia, bet kuopai liko apie \$25.00 pelno.

Geguž. 9 d. kuopa laikė susirinkimą, kuriame buvo nutarta rengti pikniką. Nu-

tarta paaukauti deportuojamųjų ir kalinių fondui \$15, ir "M. B." \$15. Apart to, pavienės dd. aukavo po \$1: A. Rasickienė, F. Petronienė, M. Simonienė; po 50c: T. Žukauskienė, D. Dijokienė, A. Naujokienė, Z. Ladigienė, L. Valentienė; po 25c: A. Kasparavičienė, A. Jakimavičienė. Viso \$21.00. Turiu pasakyti, kad mūs kuopa dabartiniu laiku pusėtinai gerai gyvuoja ir narės energingai veikia, nors kai-kurios skundžiasi, kad tarpe narių nėra draugiškumo. Tai, turbūt jų pačių kaltė; turbūt, jos pačios nėra draugiškos.

Taigi, draugės, jeigu norit, kad būtų tarpe narių draugiškumas, tai turite būti pačios draugiškos ir nekelti save į padanges, tuomet bus ir draugiškumas, ir nereikės bereikalingai į laikraščius korespondencijas rašinėti,—save girti, o kitas peikti.

M. Akelaitienė.

GRAND RAPIDS, MICH.

LMPS. 37 kp. pradeda daugiau veikti. Balandžio 25 d. turėjom prakalbas. Kalbėjo d. V. Ivanauskaitė iš Chicagos. Kalbėtoja aiškino darbininkų reikalus ir kokią naudą atneša organizacija.

Gegužės 1 d. šventę apvaikščiojant turėjome surengę perstatymą "1-oji Gegužės". Choras sudainavo keles darbininkiškas daineles; buvo deklamacijų ir kt. Parengimas buvo tarptautiškas, nes dalyvavo rusai, lenkai ir ukrainai. Daugiausia šiam parengimui pasidarbavo d. K. Jakimavičius, todėl varde LMPS. 37 kp. tariu širdingai jam ačiu. Veikalas pavyko vidutiniškai. Buvo rinkta aukos pol. prasikaltėliams ir surinkta \$12.20. Visos aukos ir pelnas nuo parengimo, kurio buvo \$12.00, likosi atiduotas gelbėjimui kalinių.

Pereitame "M. B." num. tilpusioj iš Grand Rapids korespondencijoj buvo paminėta, kad kelios draugės, nors ir apsišvietusios ir su darbininkiškais reikalais susipažinusios, bet nepriklauso prie kuopos dėl kokių tai ypatiskumų. Kitos draugės ant manęs užsipuolė, sakydamos, kad tos draugės

nepriklauso prie kuopos ne dėl ypatingumo, o dėlto, kad negavo "M. B." Tegul bus ir taip, aš nenoriu ginčytis. Malonėsite man, draugės, atleisti, jeigu jūsų nuomone, aš netaip apie tas drauges parašiau. Mat, man pirmiau besikalbant su jom, pakalbinau prisirašyti prie kuopos, tai jos atsakė, jog kuopoj nėra tvarkos, todėl jos nenori priklaustyti. Aš maniau, kad yra koki nors ypatingi nesusipratimai, todėl taip ir parašiau. P. Valančauskaitė.

HART, MICHIGAN.

Subatoj, gegužės 8 d. užsidedė Jono Bakano kluonas. Greitai ugnis išsiplėtė ir ant kitų triobų ir viskas sudegė. Pats ukininkas arė toli lauke, ir kol parbėgo, tai jau negalėjo prieit artyn triobų, taip kad negalima buvo nieko išgelbėti. Sudegė daug grūdų, šieno, bulvių, 2 didelės kiaulės ir visi ukio padargai.

Mes, lietuviai, kaimynai apgailestaujame mūsų draugo kaimyno likimą.

Budinkai buvo apdrausti nuo ugnies, bet mašinos ir įrankiai neapdrausti.

"Am. Uk." Reporteris.

LMPS. 9 KP. VEIKIMAS.

9 kuopoj priklauso visos suprantančios savo klesos reikalus Bridgeporto moteris, nežiurint į tai, kad joje nesiranda patyrusių veikėjų. Pirmiau priklausė M. Dundulienė, bet dabar jau arti metai laiko kaip nesilanko į susirinkimus. Bet nėra reikalo nė girtis, jei nemažai pasidarbuojama dėl labo proletariato klesos, nes tai yra pareiga kaip darbininkų organizacijos. Kad 9 kp. tą pareigą tinkamai atlieka, paduosiu keletą nurodymų iš jos paskutinių dviejų mėnesių veikimo.

Kovo 7 d. pastatė scenoj veikalą "Joninės", kuris davė pelno \$82 su viršum. Kovo 20 d. paaukavo iš kuopos izdo \$50.00 politikos kalinių gelbėjimo fondui. Kovo 28 d. surengė kuopos choras koncertą, nuo kurio pelno liko \$22.00. Kovo 31 d. surengė prakalbas Mildos svetainėj; kalbėjo d. V.

Ivanauskiutė ir A. Palevičius. Balandžio 17 d. paaukavo iš kuopos izdo \$25.00 šelpimui deportuojamų kalinių šeimynų. Geguž. 1 d. bendrai su Literatūros draugija ir Jaunomenės Lyga surengė Pirmos Gegužės apvaikščiojimui prakalbas; kalbėjo d. Jukelis ir d. T. Dundulis. Ypatingai pirmutinis savo jautria kalba apie darbininkų motinų skurdą nevienam klausytojui ašaras išspaudė. Daug išplatinta "Vilnies" ir "Rankpelnio"; gauta 18 skaitytojų "Laisvei" ir išplatinta arti 50 egz. "Moterų Balso". Taip pat prie 9 kp. prisirašė 7 naujos narės. Viena 9 kuopos narė kiekvieno "M. B." num. išplatina po 100 egz. Tai visai nedidelis skaičius; aš norėčiau paklausti, ką veikia kitos narės ir kodėl 9 kp. negalėtų išplatinti 200 egz.?

Geguž. 15 d. kuopa nutarė paremti darbininkiską spaudą, paskiriant pusę pelno "Vilnies" parėmimui nuo rengiamo pikniko, kuris įvyksta 6 d. birželio Černausko darže No. 2. Taip-pat kuopa kartu su Literatūros draugija palaiko "Ateities Žiedo" vaikų draugijėlę, kuri turi savo chorą ir lietuvių kalbos ir rašybos lekcijas, kame mokytojauja gabi mokytoja d. Ivanauskiutė, neimdama jokio atlyginimo.

Mūsų menševikai, matydami tokį pasekmingą kuopos veikimą savo kailyje nerimsta. Kadangi kuopoj yra užsilikusios 2 menševikės, kurios paskutiniu laiku gavo da 2 pasekėjas; menševik. sumanė naują būdą, kad padarius smalaviriams dvejoją naudą. Laike susirinkimo Žem. pasisodino viename kampe savo pasekėjas menšev., kurios laike svarstymo kuopos reikalų, palengva šneka visokias nesąmones, taip kad prie stalo sėdint negalima suprast ką jos ten zurza. Didžiama narių stebisi iškur Žemaitė ištraukė tokių nesąmonių ir nešvarių plepalų, kuriomis Grigaitis užpildė pusę savo geltonlapio bal. 22 d. Vėliaus paaiškėjo, kad menševikės jai diktavo laike susirinkimo, manydamos tuomi nemažai naudos menševikams padaryti.

Vienas dalykas, tai jie tikisi apšmeižti

kuopą ir tuomi pakenkti jai; antra, tais plepalais jie užpildo pusę savo geltonlapio. Trečia nauda tai redaktoriui Grigaičiui visuomet geriau savo geltonlapį kokiais plepalais užpildyti, negu kad jį prisieitų tuščią išleisti. Kam, kam, bet Žemaitei, kaipo pasizymėjusiai rašytojai, tai didelė gėda ir nenutrinama dėmė užsiimti tokių plepalų fabrikavimu. Onutė.

WAUKEGAN, ILL.

LMPS. 47 kp. laikytame savo mėnesiniame susirinkime 9 d. geguž. 1920 m., nutarė gana svarbių dalykų. Kuopa nutarė paaukauti iš izdo \$10.00 deportuojamų kalinių fondui; antras gana svarbus nutarimas LMPS. reikaluose, kas del centro izdininkės. Kada Žilinskiutė susipurvinusi savo rankas ir veidą visuomenės akyse norėjo pasiimti dalį LMPS. turto, bet tas nepasisekė vargšiai, nes turėjo grįžti ir atiduoti LMPS. turtą, kam jis priklausė, ir pati likosi prašalinta iš izdininkės vietos. Dabar izdas prisieina pavesti naujai izdininkei. Sekanti kandidatė buvo d. K. Radavičienė, kuri kiek laiko atgal prigulėjo 47 kuopai, o dabar 72 kuopai. Kada Žilinskiutė likosi prašalinta iš izdininkės vietos, tai sekanti kandidatė turėtų paimti tą vietą. Mes, nors organe nematėme Pild. K-to paskelbimą, kad centro izdininke lieko K. Radavičienė, bet mums teko kalbėti su ja pačia ir ji pasakė, kad jinai lieka dabar centro izdininke, primesdama: "ot jums komunistės ką padarė,—tai komunistės!"

Draugės, mes daug nerašysime, nes galite suprasti, kame dalykas. Mums žinant d. Radavičienę aišku, kad ji gali but gabesnė, negu K. Liutkus ir Žilinskiutė. Todėl mes, LMPS. 47 kuopa nutarėm atsišaukti viešai į visas LMPS. kuopas, kad nepaduoti mūsų turtą į "Naujienu" klapčiukų rankas, nes mes žinom, kur tokių draugių simpatija.

Taigi draugės, visos prie darbo, kad neįleidus panašių gaivalų į centrą, bet visas tokias šluot lauk iš mūsų tarpo. Tik ta-

da bus mūsų veikimas pasekmingas. Laukan visas menševikes iš darbininkų tarpo!

Kuopos įgaliota komisija:

A. Pauliukaitienė, C. Urboniukė,
M. Valiukienė.

(Kuopos savo protestus tuo klausimu tegul siuncia LMPS. Centro Sekretorei—Jeskevičiutei "Laisvės" antrašu. Red.).

CHICAGO, ILL.

LMPS. 9-tos kp. 1919 m. veikimo apyskaita.

Susirinkimų kuopa turėjo 1919 m. 12. Pralkalbų surengė 4; prelekcijų 1; pasilinksmavimo vakarų ir teatrų surengė 6. Pavienių "Mot. Balso" num. išplatino 1460. "Moterų Balso" prenum. užrašyta 8. Aukų surinkta LSS. Aps. fondui \$93.52. LSS. Agitacijos Fondui \$32.00; plieno streikieriams surinkta \$20.00. Iš kuopos izdo aukauta "Žarijai" \$25.00; LKS. namo fondui \$10.00, "Laisvės" dienraščiui \$10.00; Choro mokytojai dovana \$35.00; "Ateities Žiedo" draugijėlės palaikymui \$10.00; išleidimui 1 geguž. lapelių \$15.00. Viso \$105.00.

Įplaukų 1919 m. kuopa turėjo \$421.92. Išlaidų \$418.39.

Iš augščiau pažymėto kuopos veikimo, pasirodo, kad kuopietės dirba su pasišventimu ir kad atliko savo pareigas linkui L. M. P. S. organizacijos užbrėžto tikslo, stovėdamos susipratusio proletariato eilėse, visada buvo klesų kovoj talkininkėmis.

Nors keletas menševikų iš "Naujienu" abazo ir bando visokiais budais kenkti kuopai ir kitaip negalėdamos jos darbą trukdyti, leidžia pramanytas paskalas apie kuopos susirinkimus, o "Naujienu" pakalikai prisiklausę tų nesąmonių, rašo į savo geltonlapį, iškraipydami visai atbulai kai-kuriuos draugių žodžius ir išsitarimus. Kitaip "Naujienos" neturėtų ką betalpinti ir jiems tą savo geltonlapį prisieitų tuščią išleisti, todėl laiks nuo laiko nors menševikiškais plepalais pripildo. Bet tas irgi jiems neina ant naudos, nes tokių nesąmonių talpinimas daro laikraštį be vertės.

O. Stikla. V-nė.

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

LMPS. I RAJ. KONF. PROTOKOLAS 9.

Konferencija įvyko gegužės 9 d., 1920 po num. 348 Broadway, Bayonne, N. J.

Konferenciją atidarė org. d. A. Juozaitienė 1 val. po pietų.

Sekretorė mandatus peržiūrėjo ir sekė delegačių vardašaukis. Delegačių pribuvo nuo sekančių kuopų: 1 kp. Brooklyn, N. Y.—K. Petrikenė, E. N. Jeskevičiūtė, M. Undžienė, M. Ukeliūtė, A. Kedžiūtė ir A. Raibužiūtė; 4 kp. Elizabeth, N. J.—J. Bistrajienė, B. Bočkiūtė, A. Kinderienė ir L. Kansleriūtė; 38 kp. Paterson, N. J.—M. Bondžinskaitė, M. Aliekonienė ir A. Binge-liūtė. Nepribuvo delegačių nuo 68 kp. Cliffside, N. J., 45 kp. Bayonne, N. J. ir 64 kp. Great Neck, N. Y. Viso delegačių atsilankė 13 nuo 3 kuopų ir Rajono komiteto 4 narės.

Pirmininke išrinkta M. Undžienė. Skaitytas protokolas 8 konferencijos; priimtas be pataisymų.

Organizatorės raportas priimtas.

Sekr. raportą išdavė pranešdama, kad savo užduotį atliko; raportas priimtas.

Fin. sekretorės raportas priimtas.

Izd. raportą išdavė, pranešdama, kad sutinka su fin. sekr. atskaita. Izde randasi \$54.59. Raportas priimtas.

Rajono Komisijų Raportai.

Komisija parašymo viešo papeikimo, buvusei organizatorei M. Baltuškienei pranešė, kad parašė ir tilpo "M. B.". Raportas priimtas.

Teatro komisija pranešė, kad negali gauti McCaddin svetainės dėl perstatymo veikalo "Du Broliu". Raportas priimtas.

Komisija pagaminimui lavinimosi vadovėlio, dėl komisijos nesusitaikymo, atidėta iki sekančios konferencijos. Raportas priimtas.

Komisija blankų pagaminimui aukų rinkimui Škotijos moterims išdavė raportą, kad išsiuntinėjo blankas ir sykiu pranešė, kad nuo 68 kp. Cliffside, N. J. aukų gauta

\$22.50 ir nuo 1 kp. Brooklyn, N. Y. \$30.25. Nuo kitų kuopų dar negauta. Raportas priimtas.

Išvaziavimo surengimo komisija pranešė, kad išvaziavimas įvyks 13 d. birželio š. m. su įžanga. Raportas priimtas.

LMPS. 38 kp. įnešė, kad LMPS. I Raj. izdininkė butų po kaucija \$500.00. Duota pataisymas, kad padėti izdininkę tik po \$200.00. Vienbalsiai priimtas pataisymas, kad izdininkė butų po kaucija \$200.00. Nutarta tuoj pranešti izd. d. A. Buziutei, kad padėtų už save kauciją.

2. Svarstyta apie vietinę kuopą, Bayonne, N. J.. Apkalbėjus klausimą, pasirodė, kad kp. faktiškai negyvuoja apie du metus laiko ir nelaiko susirinkimų. Izde randasi pinigų \$30.50. Nutarta, kad Raj. valdyba stengtųsi atgaivinti kuopą.

3. Nutarta, kad organizatorė nuvažiuotų ir ištirtų dalyką LMPS. 10-toj kuopoj, Newark, N. J., kas dėl iškilusių joje nesusipratimų.

4. Nutarta, kad delegatės praneštų savo kuopoms, kad stengtųsi daugiau literatūros išplatinti.

5. Nutarta įtraukti į protokolą pereinamos konferencijos tarimą, kuris skamba sekančiais: "Nutarta, kad konf. nuspręstų, kurie svarbesnieji tarimai turi būti leidžiami referendumui". Šitas tarimas pereinamos konferencijos protokole netilpo.

6. Nutarta aukauti "Moterų Balsui" \$50.00.

7. Nutarta apmokėti d. A. Šalčiuvieni sekretoriavimo išlaidas—\$4.47.

8. Nutarta, kad šios konf. tarimai nėra svarbūs, ir todėl neleisti juos referendumui.

Sekančią konferenciją nutarta laikyti Cliffside, N. J. Jeigu nebus galima Cliffside, tai Newark, N. J.

Konf. užsitarė 5 val. vakare.

Pirm. M. Undžienė,

Sekr. A. V. Klimiūtė.

MOTERŲ BALSAS

VISOM IR VISIEM MUSŲ
RĖMĖJAM.

Draugės ir Draugai! Visi "Mot. Balso" rėmėjai ir platinotojai arba agentai, užsisakykite kuodaugiausia LMPs. išleistos literatūros platinimui.

"Motery Balso" sekantis numeris išeis jau iš Brooklyn, N. Y. Reikia kraustyti, knygų daugybės vežt į Brooklyną, kas padaro daug darbo ir išlaidų, todėl užsisakykite kuodaugiausia knygų iš čia, kol dar neišsikraustėme, tuomi paremsite "Motery Balsa" ir palengvinsite mums kraustymą, kuris dabar taip baisiai brangiai lėšuoja.

LMPs. išleido labai įdomią knygutę "Seimyna Socialistinėj Darbininkų Valstybėj", lėšuoja 10c. Pasistengkite kuodaugiausia tos knygutės išplatinti, nes ji yra labai naudinga darb. klesai.

Visos LMPs. narės gaus tą knygutę dykai. Kuopos pasirupinkite prisiūsti teisingą savo narių skaičių, nes tuojau siuntinėsimė knygutę.

Kurios kuopos nepraneš savo narių stovio, negaus tos knygutės. Tiktai pilnai užsimokėjusios narės tegali gaut knygutę. Skolingos narės pasirupinkite greitai užsimokėti. Lauksimė.

"Mot. Bal." Adm.

ŽILINSKIUTĖ ATSITEISĖ.

Buvusi LMPs. išdininkė E. H. Žilinskiutė atidavė visą L. M. P. S. izdą, nors išlaidų Susivieniimtui ji pridarė apie \$335.00. rokuojant kelionės lėšas jos bylos reikalais, advokatu ir šiaip įvairių išlaidų, surištu su izdo reikalais.

Teismas visai neįvyko su Žilinskiute, bereikalo tulas šnipelis "Keleivij" pliauskia, kad teismas pripažino ją nekaltą. Teismas negalėjo pripažinti jos nekaltą, nes teismas neįvyko, kadangi viskas atlikta be teismo.

Advokatas ir prokuroras kaltina išdalies ir LMPs. Pild. K. ta, kad laikė išdininkę be kaucijos. Ateityj tas įstatymas turėtų but pildomas.

Sekanciamė num. bus apie tai plačiau paaiškinta. J. B. Šukienė, LMPs. Centr. Fin. Sekr.

KAS REMIA "M. BALSĄ".

Gerb. "M. B." Adm.

Brooklyno 1 kuopos draugės pamatę LMPs. Pild. Komiteto nuosprendį, kad rengiamasi "M. B." leisti tankiau, sutiko gana entuziastiškai, ir tik viename susirinkime surinko tarpe savęs gražią kruvą aukų. Aukautojos net pradėjo viena kitą lenktyniuoti, kas, žinoma, davė geras pasekmes. Jeigu ir kitos mūsų draugės taip sutiks P. K. bandymą patankyt leidimą mūsų organo, tai mes greitai laiku pradėsime mąstyt ir apie savitaraštį. 1 kp. izd. K. P.

Aukautojų vardai: P. Raibužiutė \$10.01, M. Jukelienė \$10.00, A. V. Klimiutė \$5.11, A. Kedžiutė \$5.10, M. Uzdienė \$5.06, A. Juozaitienė \$5.02, S. Cedronienė \$5.00, K. Petrikenė \$5.00, A. Slavinskienė \$1.50; po \$1.00 aukavo: A. Klimaitienė, H. Kudirkenė, A. Šaltienė, A. Rimkiutė, G. Meškienė, M. Ukeliutė, K. Rugienienė, O. Jakimavičienė, V. Purvėnienė, K. Hermanienė, K. Viltrakiutė, M. Račkauskienė, A. Jurevičienė, B. Odiniutė; O. Jankaitienė 50c; iz kuopos izdo paskirta \$10.00. Viso \$76.30.

Draugės Brooklynetės, L. M. P. S. 1 kp. narės puikiai atsizymėjo rėmime "Mot. Balso". Išgirdusios, kad "M. B." greitai laiku pradės eiti du sykiu į mėnesį, jos subruzdau aukaut "Motery Balsui" kiek tik katra išgali, kad "M. B." greičiau galėtų išeit du sykiu į mėnesį.

Tulos iš jų, kaip ve, d. P. Raibužiutė ir d. M. Jukelienė aukavo net po \$ 10.00; daugelis aukavo po \$5.00, o mažiausia tai po \$1.00. Draugės brooklynetės padavė labai puikų pavyzdį visom kitom LMPs. narėm ir šiaip moterim darbininkėm.

Bravo draugės brooklynetės! Matyt, kad jūs mylite savo organą "Mot. Balsa", jei taip gausiai aukaujate.

Na, pamatysime ar kitų miestų progresistės nesubytys brooklynetės. Katros iš jūsų, draugės progresistės, norite eit imtynių su brooklynetėm? Imtynės bus smarkios, ir žiurės į jas visos Amerikos, o net ir

Lietuvos lietuviai ir lietuvaitės. Nepasiduokite draugės! Nejaugi brooklynetės daugiau už visas myli "Motery Balsa" ir nori, kad jis eitų du sykiu į mėnesį? Kas "subytys" brooklynetės?

Štai ir imtynės: LMPs. 17 kp., Detroit, Mich., nepasiduoda 1-mai kuopai, ji paaukavo net \$50.00, o 17 kp. narės d. O. Demskienė aukavo \$10.25. Ar ne puiku? Viso iš Detroito gauta \$60.25.

LMPs. II Rajonas taipgi puikiai imasi su brooklynetėm; jau seniai prisiuntė \$50.00, tik mes per klaidą nepaskelbėme iki šiol. Užtai II Raj. malonės mums atleisti.

Bet LMPs. I Rajonas nei kiek nenusileidžia II Raj., nes jis irgi prisiuntė \$50.00. Bravo, LMPs. Rajonai!

LMPs. 5 kp. Rockford, Ill. aukavo \$15.00, o narės suaukavo \$6.00. viso prisiuntė rockfordietės \$21.00.

LMPs. 60 kp. N. S. Pittsburgh, Pa. aukavo \$10.00 iš izdo ir nuošimtį nuo parduotų knygų bei pav. "M. B." num. \$2.75; viso \$12.75. Pittsburgietės, matyt, irgi myli "M. Balsa".

LMPs. 48 kp. prisiuntė \$10.00, —nedidelė kuopelė, bet duosni. LMPs. 67 kp. Chicago, Ill., nors žmonės sako, kad labai pikta, bet "Mot. Balso" nepamiršta,—prisiuntė \$10.00. Matyt, kad žmonės neteisybę kalba. LMPs. 51 kp. Collinsville, Ill. ir vakarienė valgydama "Motery Balso" nepamiršta,—prisiuntė pusę pelno savo draugiškos vakarienės \$10.00.

LMPs. 89 kp. Milwaukee, Wis., tai pusėtinai duosni kuopa, ji netik "Motery Balsui" aukavo \$10.00, bet ir kitiems reikalams.

LMPs. 71 kp. Benld, Ill. prisiuntė \$5.00. Irgi puiki dovanėlė. Drgė M. Akelaitienė, Rockford, Ill. aukavo \$1.00 ir nuolat renka "M. B." prenumeratas. Dom. Molis iš Newark, N. J. prisiuntė prenumeratą ir 75c aukų. Ona Vertelienė tarp kitko ve ką sako, aukaudama 75c "M. Balsui":

"Gerbiamos Draugės! Sveiki-

MOTERŲ BALSAS

nu jus ir veliju stiprybės ir drąsos kovoje su darbininkų išdaviškais. Taipgi mano širdis trokšta, idant tas mūsų brangiausias laikraštis "Moterų Balsas" būtų visada mano tamsioj bakyžėj, todėl prisiunčiu \$2.00, atnaujinimui prenumeratos, o likusius aukauju "M. B." naudai.

Ona Stasiunienė irgi rašo labai gražų laišką ir aukauja 25c. Laiško, delei vietos stokos negalime įdėti.

Viso šį sykį suaukauta \$231.00. Puiku! Širdingai ačiu. Jei ilgai tos imtynės eis, tai "Moterų Balsas" greitai laiku galės išsidiuoti du kartu į mėnesį. O kiek vėliau ir savaitraščiu galės likti. O kas įspės, kiek laiko pereis, kol "M. B." liks dienraščiu.

Todėl draugės ir draugai, pasidarbuokite, jei norite, kad mūsų svajonės greitai išsipildytų. Kas daugiau dalyvaus imtynėse? "M. B." Administracija.

LMPS. CENTRO IŽDO APYSKAITA.

Įplaukos Gegužio mėn. 1920 m. už narines, įstojimą ir mok. kn. kp.

68. Cliffsides, N. J.	4.35
72. Kenosha, Wis.	1.90
13. So. Boston, Mass. ...	16.80
2. Worcester, Mass.	6.75
17. Detroit, Mich.	10.10
89. Milwaukee, Wis.	3.45
51. Collinsville, Ill.	5.85
87. Clinton, Ind.	4.05
424. New Haven, Conn. ..	2.70
71. Benld, Ill.	4.35
8. Lawrence, Mass.	6.00
67. Kensington, Ill.	10.60
33. Mahanoy City, Pa.	8.20
63. Nanticoke, Pa.	3.45
42. New Haven, Conn. ..	3.30
74. Hazleton, Pa.	4.05
24. Cleveland, O.	4.35
50. Gardner, Mass.	7.20
90. Girardville, Pa.	2.40
65. Rumford, Me.	1.95
26. Rochester, N. Y.	5.00
23. Binghamton, N. Y. ..	6.30
55. Haverhill, Mass.	12.40
17. Detroit, Mich.	9.00
13. So. Boston, Mass.	7.80
80. Philadelphia, Pa.	3.00
39. Monessen, Pa.	1.20
70. Racine, Wis.	3.35
85. Nashua, N. H.	10.70

62. Shenandoah, Pa.	6.75
11. Philadelphia, Pa.	15.70
74. Hazleton, Pa.	1.05
78. Burlington, N. J.	1.50
66. Los Angeles, Cal.	1.95
12. Waterbury, Conn.	4.65
77. Frackville, Pa.	8.10
76. Camden, N. J.	4.60
27. Cambridge, Mass.	13.25
34. Fitchburg, Mass.	4.35
5. Rockford, Ill.	6.55
16. Springfield, Ill.	10.90
61. Lowell, Mass.	2.05
72. Kenosha, Wis.	3.90
92. Chicago, Ill.	4.60
69. W. Lynn, Mass.	16.50
60. W. Pittsburgh, Pa.	2.40
24. Cleveland, O.	9.10
48. Wilkes Barre, Pa.	1.65
15. Ansonia, Conn.	3.40
2. Worcester, Mass.	8.70
4. Elizabeth, N. J.	9.00
23. Binghamton, N. Y. ..	2.55
41. Akron, Ohio	1.80
9. Chicago, Ill.	19.40
71. Benld, Ill.	5.75
43. Cicero, Ill.	3.55
22. Montello, Mass.	7.80
64. Great Neck, N. Y.	2.50
25. Chicago, Ill.	10.85

Viso įplaukė \$365.40
 Buvo izde 2498.36
 Viso \$2863.76

J. B. Šukienė,

LMPS. Cent. Fin. Sekr.

RED. ATSAKYMAI.

Ivonėliui. — "Daktaras Galsnuta" sunaudosime, ačiu. Laukiame daugiau.

Anei J. Vladickiutei. — "Šios Dienos Didvyriai" dedame, bet turėjome daug trumpinti. Jūs per daug bereikalingų žodžių prirašot, per daug atkartojate vis tuos pačius žodžius. Toks straipsnis pasidaro nuobodus. Rašant straipsnį, reikia visada rašyti trumpai ir aiškiai, be nuolatinių atkartojimų tų pačių žodžių.

Eilutes "Nakties puikybė", negalėsime sunaudot, nėra ritmo, nei rymo. Patartume jums perskaityt eilių rašymo taisykles. Rasite jas Kudirkos raštuose, T. M. D. išleistuose.

Seniau gautus raštus žadėjome taisyti ir talpinti, bet pasirodė, kad tulų negalima bus pataisyti. Kurios bus galima pataisyti, sunaudosime.

Aldonai M. Jakimavičienei. — Talpiname anksčiau gautą korespondenciją apie tuos pačius dalykus. Atleiskite.

A. Širvinskienei. — Korespondenciją turėjome trumpinti, nes vietos turime labai mažai, o antra, neapsimoka kelti tuos ginčius išnaujo spaudoj.

Bandykite, draugės, ant vietos susitaikyti ir veikt bendrai del darbininkų klesos labo.

M. J. Vaitiekui. — Ačiu už iškarpa, bet sunaudot negalėsime, nes tokių žinių arba atsitikimų buna labai daug, taip kad jokių budu negalėtume sutalpinti į "M. Balsą". Mėnesiniame laikraštyje tokiom žiniom nepakanka vietos. Rašinėkite šiaip ką nors iš darbininkų gyvenimo.

V-kui ir A. G. Y. — Eilutes prie progos sunaudosime, ačiu.

M. Žaldokui. — Vaizdelį gavome, peržiūrėsime, ačiu.

Kursėnų Studentui. — Prie progos sunaudosime, ačiu.

Broliai. — Pavėlinot prisiųst. Jei ne paesns, įdėsime į sekantį numerį.

J. Aceriui. — Eilutės "Laisvei stovylą pasaulį statysim" ir "Pasakyk, o pasauli!", persilpnos, negalime sunaudot.

15 kp. Narei, Bizantiečiui, M. Stulgaitienei ir M. Jakimavičienei. — Korespondencijas sunaudot negalėsime. Pavėlinot prisiųsti. Aukurui. — Pavėlinot prisiųst. Šmočiukus ir eilutes prie progos sunaudosime, ačiu.

A. Vitkienei. — Netekome vietos; įdėsime į sekantį num.

Jurkarkietei. — Negalėjome sutalpinti; įdėsime į sekantį num., jei ne pasens.

DIDELIS PIKNIKAS.

Rengia LMPS. V. Rajonas.

CAMDEN, N. J.

4 d. Liepos (July), 1920.

Prasidės 10 val. iš ryto ir trauksis iki vakarui. Draugės ir draugai! Visi atsilankykite į šį puikiausią pikniką. Vaziuojant iš Philadelphijos, persikelkit Market St. ferru į Camden, o čia pamkit karą Clementon arba Had-don Heights ir vaziuokite iki Oaklyn Station. Išlipę, eikite po dešinei.